

Școala Noastră

Școală primară Gimnaziu Liceu

numărul
1/2019

numărul 1/2019

Editorial

Chipuri de dascăli de ieri și de azi
Învățători și diriginți

Exerciții pentru a crește oameni mari
Școala la zi

O altfel de carte de vizită. LTSTI, prin ochii copiilor
Proiecte de suflet
Rezultatele noastre.

Util pentru părinți
Școala cu Rost

Ce aduce școala noastră în această lume
care se zbate într-o gravă criză a omului
și a civilizației?

Să avem grijă ce le dăruim copiilor noștri!

Chip de dascăl

Profesorul, elevul și cunoașterea

Redescoperind lectura

Printre rânduri

Școala culturii și a rugăciunii

Rolul dirigintelui în relația cu clasa

Pentru prima dată la Opera Națională

București

Cu matematica la magazin

Panoul „Micii scriitori”. O poartă către
o altă lume

Cum a apărut știința

Repere. Cine a fost Dimitrie Cantemir?

Prof. dr. Eric Anceau, de la Universitatea

Sorbona, în vizită la LTSTI

Oamenii din spatele cărților

De la cuvânt la viață

Ultimul clopoțel

Absolvire

La încheierea celor patru ani de gimnaziu!

Să fim împliniți

Școala mea

De ce-aș fi plecat?

Matematica și Dumnezeu

Pilda Sfinților Trei Ierarhi

Proiecte, olimpiade și concursuri –
2018/2019

Dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor
le asigură fericirea la maturitate

Parteneriatul familie-școală

Cum să mă re(conectez) ca părinte cu
adolescentul de lângă mine

Cum a luat naștere școala noastră?

Sfinții Trei Ierarhi. De la ocrotire la pildă vie.

Simpozion Ianuarie 2019

Motto

*„Sarcina profesorului din zilele noastre nu este
de a doborî jungla, ci de a iriga deșertul”*

(C.S. Lewis)

cuprins

3 Editorial

Ce aduce școala noastră în această lume care se zbate într-o gravă criză a omului și a civilizației?

6 Chipuri de dascăli de ieri și de azi

Să avem grijă ce le dăruim copiilor noștri!
Chip de dascăl
Profesorul, elevul și cunoașterea
Redescoperind lectura
Printre rânduri

11 Învățători și diriginți

Școala culturii și a rugăciunii
Rolul dirigintelui în relația cu clasa
Pentru prima dată la Opera Națională București

15 Exerciții pentru a crește oameni mari

Cu matematica la magazin
Panoul „Micii scriitori”. O poartă către o altă lume
Cum a apărut știința
Repere. Cine a fost Dimitrie Cantemir?

23 Școala la zi

Prof. dr. Eric Anceau, de la Universitatea Sorbona,
în vizită la LTSTI
Oamenii din spatele cărților

25 O altfel de carte de vizită. LTSTI, prin ochii copiilor

De la cuvânt la viață
Ultimul clopoțel
Absolvire
Dirigenție cu dragoste
Să fim împliniți
Școala mea
De ce-aș fi plecat?

31 Proiecte de suflet

Matematica și Dumnezeu
Pilda Sfinților Trei Ierarhi

33 Rezultatele noastre

Proiecte, olimpiade și concursuri – 2018/2019

37 Util pentru părinți

Dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor
le asigură fericirea la maturitate
Parteneriatul familie-școală
Cum să mă re(conectez) ca părinte cu
adolescentul de lângă mine

43 Școala cu Rost

Cum a luat naștere școala noastră?
Sfinții Trei Ierarhi. De la ocrotire la pildă vie.
Simpozion Ianuarie 2019

editorial

preot Vasile Gavrilă

Orice spectacol, în adevăratul sens al cuvântului, implică educație, iar Educația, în sine, ne oferă cel mai înalt și mai frumos spectacol: cel al devenirii omului.

Minispectacolul prilejuit de festivitatea de încheiere a Anului Școlar 2018-2019, oferit de LTSTI, este o mică parte a spectacolului care

a început acum nouă ani și care își pregătește actorii pentru noua stagiatură, care se va deschide în sezonul de toamnă, pe cicluri succesive, bine determinate.

Ne-am dori ca Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” să devină cea mai înaltă școală, unde regizorii, scenariștii, actorii și spectatorii să-și învețe rolurile având conștiința că joacă cel mai grozav spectacol, pe

scena vieții, pregătindu-l pentru a-l oferi celui mai mare Dascăl, celui mai mare Pedagog, Învățătorul Desăvârșit, Iisus Hristos. Bucuria împletită cu emoția, satisfacția împletită cu teama neîmplinirii, odihna limanului atins împletită cu grija noului început - toate acestea stau sub semnul libertății și a responsabilității asumate în egală măsură.

Copilărie, Pedagogie, Educație par a fi termeni abstracti dacă îi vedem separați de copil, pedagog, dascăl și părinte; noi astăzi stăm față în față, ca în fața Marelui Judecător, fiind entități concrete: părinți, copii, pedagogi sau dascăli, învățători sau profesori.

Toți privim către voi, copii, și voi către noi, privirile voastre și ale noastre ne judecă și ne felițită în același timp; gingășia, candoarea, inocența din privirile voastre ne scaldă nouă, dascălii voștri, inimile ca într-o baie binefăcătoare, iar privirile noastre și ale părinților voștri îmbrățișează ființele voastre încă plâpânde și nevinovate, într-o purtare de grijă salvatoare și ocrotitoare.

Doresc să vă împărtășesc câteva gânduri care m-au animat și ne animă pe noi dascălii voștri, pentru a ne cunoaște și pentru a ne înțelege mai bine unii pe alții.

Copil și copilărie

Copilul, încă din momentul formării lui, nu este un embrion pe cale să se dezvolte, nici ceva nedefinit față de adultul deja format, ci are toate atributele întregii umanități, cu personalitate proprie, care nu poate fi ignorată decât cu prețul unor mari erori pedagogice. Prin natura sa omul este o ființă complexă, o existență la răscruce încă din copilărie, dispunând de un potențial neîmplinit, dar care se poate împlini, dotat cu o mare deschidere de la real la posibil, de la virtual la actual, capabil să se ridice pe trepte tot mai înalte către o adevărată împlinire, prevăzută de însuși idolul său - perfecțiunea.

Acesta este, așadar, fundamentul pe care se construiește edificiul educației. Copilul este omul în devenire iar copilăria este perioada de formare. În accepțiunea unor pedagogi

5

**Ce aduce
școala noastră
în această lume
care se zbate
într-o gravă
criză a omului și
a civilizației?**

„perioada de formare” durează toată viața și aceasta face frumusețea și bucuria celor care se simt mereu copii.

Pedagog și pedagogie

Dacă omul ascunde în el setea de absolut și vocația desăvârșirii, pedagogul trebuie să îl ajute/să le cultive; pentru aceasta trebuie să înțeleagă că scopul vieții omului este să ajungă la eliberarea finală, devenind, în ultimă instanță, Hristos după har.

Pedagogul trebuie să cunoască adâncurile inimii copilului pentru a-l călăuzi cum se cuvine. Când nu cunoaște puterea ascunsă și nebiruită a copilului nu poate fi un pedagog bun, care caută libertatea necondiționată, ci devine un instrument care poate fărâmița ființa umană, situație fatală pentru copil și de neiertat pentru pedagog.

Pedagogul, el însuși eliberat de tirania patimilor și a nimicului, ca un vultur al cunoașterii, va îngriji „puii de vultur”, ca să crească, să se dezvolte și să le întărească aripile pentru a zbura către înaltul cerului - fără să le taie aripile, pentru a-i transforma în pui de găină, ca apoi să devină găini de coteț.

Dacă va ajunge aici, copilul va suferi, pentru că inima lui bate tot către înaltul cerului. Și atunci, incapacitatea de a-și parcurge zborul, multilat fiind, poate duce la convulsii lăuntrice, la tensiuni și chiar revolte pe care nici părinții, nici școala și nici societatea nu le vor putea înțelege și gestiona. Semnalul de alarmă trebuie însă perceput nu doar de dascăli, de pedagogi, ci și de părinți și toți ceilalți factori care contribuie la formarea lui.

Educația trebuie să fie în primul rând discipli-

na formării și a înălțării spirituale a omului. Ea trebuie să știe să folosească mijloacele proprii, precum și cele mai eficiente în vederea acestui nobil scop. Perfectarea acestei opere - care pornește pasul cu copilul - este o sarcină și o datorie de prim-ordin.

Totodată, educația este o știință și o artă: arta și știința de a comunica, ceea ce înseamnă nu doar a vorbi, ci și a asculta, de a educa nu doar prin teorii și prin știință, ci și prin exemplul personal.

Bunăoară, dascălul, pedagogul de vocație nu este pedagog doar în sala de curs sau la catedră, ci oriunde s-ar afla: pe stradă, în piață, la teatru sau la concert. Mai mult, pedagogul trebuie să fie înzestrat cu știința și arta de a transmite „meșteșugul” învățării - o vorbă celebră a lui Shakespeare ne dă de gândit nouă dascălilor: „puțini sunt cei care știu cât de mult ar trebui să știe, ca să știe cât de puțin știu”. Suntem dascăli voștri, copiii, dar în același timp, învățăcei, împreună cu voi.

Așadar, Educația are nevoie de Științele Educației, dar nu este suficient, are nevoie de o concepție care să fixeze un ideal în raport cu condiția și destinul omului, are nevoie de o concepție despre om și viață, pe care le formulează antropologia, mai ales antropologia creștină și teologia; o concepție despre valori și ierarhia lor, despre o filosofie de viață, în care dascălii conturează noblețea sufletească. Atunci când apar conflicte între generații și când se manifestă și în școală, prima cauză trebuie căutată și identificată în anchilozarea adultului - fie el părinte, fie el dascăl; zvâcnirile prea puternice, uneori, în raport cu capacitatea copilului, vin din puterea lăuntri-

că nebanuită și din tendința acestuia de a-și depăși limitele - condiție absolut necesară pe parcursul devenirii lui.

Ce aduce școala noastră în această lume care se zbate într-o gravă criză a omului și a civilizației?

„nu ați ales o școală situată geografic, teritorial, ci ați ales o școală de suflet, o școală care vă definește idealul”

Aduce mărturia că se poate face saltul calitativ de la școlarizare la educație; mărturia că „industria meditațiilor” poate fi înlocuită cu o pregătire și cu un act didactic autentic; mărturia

că „abandonul școlar” nu poate exista acolo unde dragostea copiilor pentru școală, colegi și profesori poate fi mai mare decât dorul de recreație, vacanță și distracție; mărturia că elevul vine la școală de drag, nu din cauza amenințărilor părinților sau pentru primirea unei recompense; mărturia că performanța demonstrată de rezultatele obținute în școală, la olimpiade și concursuri naționale nu este rezultatul unui „dopaj” de forță pe o nișă sau o disciplină - discriminatorie în raport cu celelalte discipline - ci este rezultatul unei creșteri, al unei dezvoltări normale a capacităților copilului obișnuit.

Stimați părinți,

Concordanța dintre rezultatele obținute de elevii școlii noastre la clasă și rezultatele obținute la olimpiadele și concursurile naționale și chiar internaționale – în care s-au încadrat majoritatea elevilor, nu doar cei câțiva olimpici – ne arată că evaluarea internă este validată de cea externă;

aceasta ne dă autenticitate și încredere în actul didactic promovat în școala noastră; aceasta ne dă nouă încredere în lucrarea pe care o împlinim și în capacitatea și disponibilitatea copiilor dumneavoastră – elevii școlii noastre -, iar dumneavoastră vă transmitem un semnal clar și precis: nu ați ales o școală situată geografic, teritorial, ci ați ales o școală de suflet, o școală care vă definește idealul, în raport cu copii dumneavoastră, o școală pe care, sper, o veți urma oriunde se va afla în orașul în care trăiți.

În încheiere, doresc să mulțumesc distinșilor mei colegi profesori pentru dragostea care i-a insuflat când au ales să vină în proiectul Școlii „Sfinții Trei Ierarhi”, precum și pentru dăruirea cu care și-au exercitat vocația; să vă mulțumesc dumneavoastră pentru că ați avut încredere să vă aduceți copiii la școala noastră. Vă promitem că ne străduim să onorăm această încredere și vreau, dragi elevi, să vă spun că vă iubim și îi vom purta în inimile noastre și pe cei care rămân, dar și pe cei care pleacă, așteptându-vă cu mare bucurie și entuziasm în anul școlar care urmează!

chipuri de dascăli de ieri și de azi

Alina Ioana Roman

Cred că a educa nu înseamnă doar a transmite informații, ci și a oferi dragoste, încredere, susținere și, acolo unde este cazul, reguli de conduită. Dar, cel mai important, cred că a educa și a forma un copil nu este cu puțință fără Dumnezeu, fără conștiința că ceea ce faci și spui în fața elevilor este pentru El.

Să avem grijă
ce le dăruim
copiilor noștri!

8

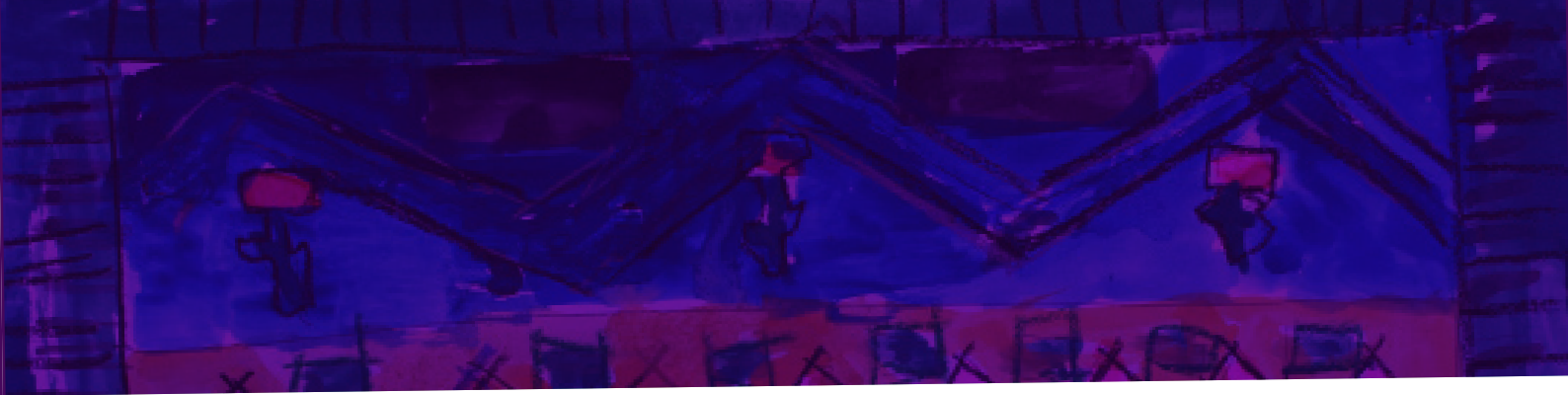
Despre cum e să fii profesor azi, despre ce face și, mai ales, ce nu face profesorul azi, despre problemele pe care le are sistemul de învățământ românesc sau despre ce ar trebui eliminat sau adăugat acestuia s-a tot vorbit și se va vorbi în continuu – are din diverse perspective, pe diferite tonuri și în multiple direcții. Ceea ce cred însă că uneori se ignoră sau se uită este faptul că, în majoritatea cazurilor, profesorii și elevii lor stabilesc o legătură interumană puternică, complet diferită de cea dintre un prestator de servicii și un beneficiar al acestora. Se uită faptul că profesorul este responsabilul și martorul imediat al devenirii intelectuale (și chiar spirituale a copilului), că el răspunde în fața viitorului adult, al societății, dar, mai ales, a lui Dumnezeu pentru ceea ce zice, face și transmite atunci când este la catedră. Despre aceste lucruri, prea puțini oameni mai vorbesc azi, din simplul motiv că sufletul, al elevului și al profesorului deopotrivă, contează prea puțin. În timpul petrecut cu elevii, la orelor de curs sau la diverse activități extrașcolare, am descoperit că atât eu, cât și elevii mei simțim nevoia de a ne descoperi reciproc, de a cunoaște puțin din sufletul celuilalt și de a-l îmbogăți. Cu toții avem nevoie să știm, dar, mai ales, să

simțim că nu suntem pentru ceilalți numere și note, ci suflete, cu daruri și cu neputințe, cu bune și cu rele.

Nihil sine Deo

Dincolo de informațiile pe care le primesc, elevii au nevoie de dragoste, de prietenie și de iertare. La fel și eu! Am nevoie de dragostea lor manifestată față de mine, dar și față de colegii lor; am nevoie de prietenia lor pentru o bună desfășurare a orelor, dar și de prietenia dintre ei; am nevoie de iertare, atunci când nu înțeleg ce vor să îmi transmită indirect și (re) acționez altfel decât ar trebui, dar și de iertarea pe care și-o dăruiesc unii altora în momentele de tensiune.

Cred că a educa nu înseamnă doar a transmite informații, ci și a oferi dragoste, încredere, susținere și, acolo unde este cazul, reguli de conduită. Dar, cel mai important, cred că a educa și a forma un copil nu este cu puțință fără Dumnezeu, fără conștiința că ceea ce faci și spui în fața elevilor este pentru El. Deși fac parte din echipa Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” doar de doi ani, am descoperit aici cadrul minunat în care atât elevii, cât și profesorii se pot dezvolta armonios; am descoperit o lume în care Dumnezeu este lăsat să lucreze și o lume în care elevul, sufletul lui și bagajul de cunoștințe pe care le acumulează în anii de școală sunt cele mai importante lucrări. Educația este un dar. Să avem grijă ce le dăruim copiilor noștri!

Lucia Crăciun

Cine nu-și aduce aminte de Domnul Trandafir? Sau cine nu l-a admirat pe Aron Pumnul, dascălul lui Mihai Eminescu, căruia tânărul poetul i-a omagiat memoria printr-o frumoasă elegie, marcând astfel debutul său literar, și căruia i-a rămas statornic în recunoștință și dragoste până la finalul vieții?

Chip de dascăl

„Căci văd aievea întrupat ceaslovul/În vorba ta domoală și cumin-te”, așa se întrezărea, timid, printre versuri, chipul serafic al dăscăliței,

cea care se pune în slujba tuturor, elogiată monumental de Octavian Goga. Modelul este însăși sora poetului, Victoria, învățătoare, care a murit la vârsta de 21 de ani.

Exemplele de mai sus pot continua, căci literatura română a consemnat zeci de pagini despre imaginea dascălului. Iubit ca Domnu' Trandafir sau detesat precum Domnu' Vucea, profesorul rămâne împământenit în însăși ființa copilului și, ulterior, a adultului. De aceea, rolul său este unul apostolic, împărtășind din puterea Cuvântului, inspirând, devenind model, cu atât mai mult în zilele noastre, când „sarcina profesorului nu este de a doborî jungla, ci de a iriga deșertul.” (C. S. Lewis). ***

Chipuri de dascăli din literatura română

Domnul Trandafir. În povestirea omonimă a lui Mihail Sadoveanu, domnul Trandafir ne este prezentat ca dascăl care vede ceea ce face nu ca pe o meserie, ci ca pe o vocație. Dragostea și atașamentul său față de copii îi atrag dragostea și respectul lor. Rămâne memorabi-

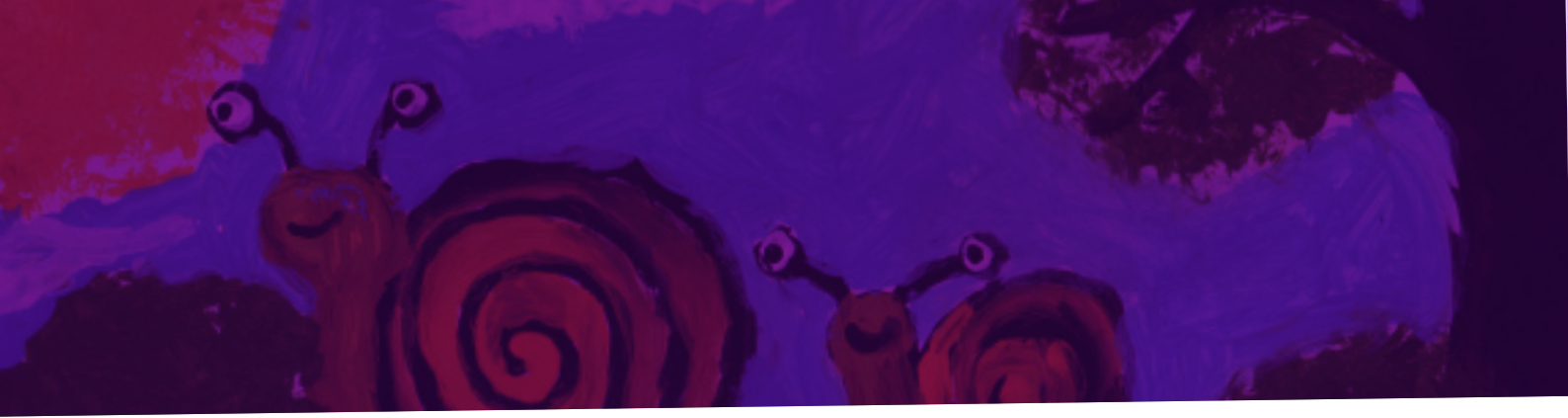
lă scena în care, la zvonul că domnul Trandafir va fi mutat, elevii se arată dispuși să meargă unde va fi trimis el.

Aron Pumnul. Personaj cu o istorie dramatică, izgonit de urmările Revoluției de la 1848 din Ardeal și ajuns profesor de limba română la Liceul German din Cernăuți, acesta îl va avea ca elev pe Mihai Eminescu, care îi va dedica, la moartea sa, elegia „La mormântul lui Aron Pumnul”. Poezia conturează portretul unui dascăl dedicat elevilor.

Nicolae Apostol. Cezar Petrescu a publicat în 1933 un roman prin care a elogiât viața învățătorului său Apostol. Acesta l-a încurajat să scrie de îndată ce a aflat despre talentul elevului. Romanul urmărește viața plină de trudă a învățătorului care luptă să le ofere elevilor condiții mai bune pentru învățătură.

Niță Teodorescu. Niculae, alter ego-ul lui Marin Preda, din romanul *Moromeții*, este copilul inteligent și capabil, oprit însă din a-și urma visul din cauza sărăciei. Aici apare în carte învățătorul Teodorescu, implicat în viața satului și luptând pentru dreptul la educație al copiilor.

Dascălii din Budulea Taichii. În nuvela scrisă de Ioan Slavici în 1880 avem mai multe figuri de dascăli, de la dascălul Clăiță, din sat, până la profesorul Wondracek, de la școala latinească din oraș. Aceștia îl influențează pe Huțu, personajul principal, și îi susțin decizia de a urma o carieră academică.

prof. Emanuel Coca

Dorirea elevului de a cunoaște și a se dezvolta este întotdeauna însoțită de cea a profesorului de a împărtăși din puținătatea sa.

Am avut ocazia pe parcursul acestui an școlar să experimentez și să observ o sumedenie de amănunte folositoare pentru desăvârșirea actului educațional. Una dintre abilitățile esențiale ale unui dascăl este aceea de a se adapta și a răspunde la nevoile celor aflați sub îndrumarea sa. Evoluția elevului se desfășoară ca o împreună-lucrare cu profesorii în care elevii răspund la stimulii pe care profesorii îi dau în funcție de răspunsurile primite anterior de la elevi.

Dascălul trebuie să își asume responsabilitatea de a deveni un model întru totul. Un mo-

Profesorul, elevul și cunoașterea

del nu numai al elevilor săi, ci al tuturor oamenilor cu care ia contact. Odată ce elevii recunosc virtutea în profesorul lor, aceștia vor căuta să urmeze învățăturilor lui, fie

strict legate de disciplina pe care o predă, fie legate de celelalte aspecte ale devenirii lor întru desăvârșire.

Profesorul, având limitele sale omenești, trebuie ca el însuși să se afle într-o continuă încercare de a ajunge la un nivel cât mai înalt. Astfel aceasta tendință va fi preluată și de către elevii săi și, eventual, va deveni exemplu pentru societate. Datoria profesorului nu se limitează la transmiterea informației, ci pentru cunoaștere și a unor multitudini de abilități, calități și caracteristici privind intelectul, cultura și spiritualitatea copiilor.

Performanța elevilor este condiționată de dorința de a performa. Rareori va ajunge cineva la un nivel înalt de cunoaștere având motive care nu sunt legate de obiectul de studiu în sine. Pentru ca dorința de a performa să apară, profesorul trebuie să îi înfățișeze elevului frumusețea obiectului pe care îl predă.

Unind abstractul cu concretul

Atingerea performanței necesită depășirea anumitor bariere care va face diferența în rezultatele obținute la concursurile școlare. Este de la sine înțeles că numai o mică parte dintre elevi își va lua asupra sa studiul amănunțit al obiectului respectiv. Ceilalți elevi vor dezvolta aptitudinile specifice materiei respective care vor putea fi aplicate în diverse domenii sau situații, își vor îmbogăți cultura generală și vor da naștere unei curiozități despre subiectul studiat.

Întrucât noțiunile de Fizică au un caracter abstract, pentru a putea spune că le înțelegem, este necesar să realizăm o punte între acestea și lumea care ne înconjoară. Această punte este constituită de toate elementele aflate între situația concretă și noțiunea abstractă. Fiecare element, prin legăturile cu celelalte elemente, cu noțiunea abstractă și cu exemplul concret, ne duc la o înțelegere cât mai profundă a celor două extreme. Elevul are nevoie să palpeze fenomenele fizice prin experimente sau reprezentări ale situațiilor concrete și este provocat să sintetizeze multitudinea lor într-o noțiune abstractă. Astfel studiul unui fenomen este realizat prin utilizarea unor diverse metode și instrumente. Asemenea procese cognitive nu contribuie numai la dezvoltarea copilului pe filiera științifică, ci îi vor fi utile în permanență pe calea pe care o va urma.

prof. Mihaela Ștefan

Se știe că, în momentul de față, se citește din ce în ce mai puțin. Cartea tipărită pierde teren în fața internetului, a rețelilor de socializare sau chiar a filmelor care urmăresc subiectul unei opere literare, amăgind neinițiatul cu izbânda parcurgerii romanelor din bibliografiile școlare.

Într-un asemenea context, în care (audio)vizualul farmecă nu doar copiii, adolescenții, ci și adulții, țelul profesorului de limbă și literatura română, ca formator de caractere, de cititori avizați de literatură, este din ce în ce mai greu de atins; dar nu imposibil.

În calitatea sa de inițiator, profesorul de literatură își propune ca, mai întâi, să suscite interesul elevilor săi pentru lectură, să le facă „poftă” de citit atât celor cărora nu le place să citească sau nu sunt obișnuiți cu această activitate – să fie, prin urmare, un profesor de primă lectură, nepretențioasă, cât și celor cărora le place să citească, în acest caz fiind un profesor de lectură conștientă, avizată.

Odată parcursă această etapă, copiii descoperă puterea nebănuită a imaginației. Întâmplările din paginile cărților le hrănesc imaginația, antrenându-i, totodată, să urmărească firul logic

al acțiunii, în care anumite evenimente evoluează spre consecințe așteptate sau surprinzătoare. După ce, inițial, tânărul cititor trăiește cot la cot cu eroul preferat emoțiile, temerile, căderile și victoriile acestuia, cunoscând diverse modele comportamentale prin prisma personajelor implicate în acțiune, copilul ajunge să facă multiple conexiuni între aspectele vieții, dobândește experiență, dar nu din faptele trăite – pentru că încă este la o vârstă fragedă și nu se poate vorbi despre o experiență de viață ca atare –, ci din faptele povestite. Astfel că lectura poate fi privită și ca un prilej de reflecție, antrenând valori formativ-educative, care își pun amprenta asupra comportamentului lectorului. Nu în ultimul rând, lectura mobilizează procesele intelectuale și contribuie la creșterea capacității de participare emoțională la propria acțiune de creație. Experimentele de la clasă, dar și provocările lansate ca temă pentru acasă ne arată că elevii care sunt implicați conștient în procesul lecturii - deci parcurg o cale sigură spre „statutul” de cititori avizați de literatură - reușesc să elaboreze texte în proză sau în versuri de o valoare artistică incontestabilă. Însă nici aceia care sunt încă în formare, care se află în fazele de început ale lecturii corecte, nu se lasă mai prejos, de multe ori surprinzându-și profesorii cu maniera în care își exprimă sentimentele sau gândurile în propriile creații. În concluzie, deși se vorbește despre o criză a lecturii, asociată și cu scăderea interesului față de carte în format tipărit, nu putem să ometem eforturile profesorilor de literatură pentru a menține vie plăcerea descoperirii misterelor din paginile fiecărei cărți sau pentru a forma cititori avizați de literatură ori viitori scriitori.

Printre rânduri

5 minute de carte

În medie, un român petrece cinci minute pe zi citind dintr-o carte, potrivit unui studiu Eurostat care cuprinde informații despre 15 state membre ale Uniunii Europene.

Cei mai avizi cititori sunt estonienii, care alocă acestei activități 13 minute pe zi, urmați de finlandezi și polonezi (în medie, 12 minute pe zi, pe cap de locuitor). Franța se află pe ultimul loc, cu doar trei minute de lectură pe zi.

Efectul Matei

Începând cu clasa a III-a, copiii încetează să mai învețe să citească și încep să citească pentru a învăța. Copiii care rămân în urmă cu lectura până în acest punct au din ce în ce mai puține șanse să-i prindă din urmă pe colegii lor care citesc.*

* Efectul Matei (Matthew Effect) este un concept propus și definit de un important sociolog american al secolului al XX-lea, Robert K. Merton, considerat de mulți ca fiind fondatorul sociologiei științelor. Acesta se referă, la modul general, la mecanismele prin care cei „avantajați”, într-o situație de viață, tind să-și sporească avantajul pe care îl au în comparație cu ceilalți, iar cei dezavantajați vor întâmpina și mai multe dificultăți, inconveniente și lipsuri. Denumirea acestui mecanism i-a fost inspirată lui Robert K. Merton de o frază din Evanghelia după Matei: „Căci celui ce are i se va da; dar de la cel ce nu are, și ce are i se va lua”. Scoase din contextul textului biblic, aceste cuvinte, care apar și în Pilda Talanților, pot părea nedrepte, ciudate, dar adevărul lor sens este explicat, de exemplu, de Sfântul Ioan Hrisostom, care spune că „atunci când cineva are bunăvoință și zel, i se vor da lui toate cele de la Dumnezeu; când este gol, nici pe cele ale sale nu le va primi înapoi, nici cele de la Dumnezeu nu i se vor da, că și ceea ce i se pare că are, zice, se va lua de la el; nu pentru că Dumnezeu ia înapoi ceea ce dă, ci ca să nu se învrednicească el de cele ale Lui”. Altfel spus, cei care au un dar și îl folosesc cum se cuvine vor primi și mai mult, iar cei care au și ei un dar și îl risipesc vor pierde și ceea ce au primit.

Câte biblioteci mai are România

Bibliotecile clasice, cu mii de volume publicate în diverse ediții, înșirate pe rafturi, puse pe domenii, autori sau specializări, pierd tot mai mult teren în fața valului de filme, conținut digital/online, e-book-uri. În 2017, mai erau 9.594 de biblioteci publice și private, naționale, județene, comunale, orașenești, specializate sau școlare, arată datele Institutului Național de Statistică. Față de 1990, când mai aveam 16.665 de biblioteci, scăderea este de 42,4%.

565 de ani

Anul viitor, în 2020, se vor împlini 565 de ani de la apariția primei cărți care a fost tipărită în masă pe continentul nostru, Biblia lui Gutenberg, cel care a inventat tiparul cu litere mobile. Istoricii estimează că, în primii ani ai tiparului, au fost publicate aproximativ 180 de exemplare ale Bibliei. Tirajul acesta poate părea nesemnificativ pentru zilele noastre, dar era considerabil pentru acele vremuri ținând seama de faptul că în toată Europa existau doar 30.000 de cărți. În prezent, din cele 180 de exemplare tipărite, mai există doar 49, care se află în biblioteci, muzee sau universități.

Învățători și diriginți

prof. Gabriela Ciobotaru

Culegem ceea ce am semănat sau am sădit. E o lecție pe care o învățăm de la Hristos și de la agricultori.

Învăluit în adieri de tei, anul școlar se apropie de sfârșit, dar păstrez cu drag și cu emoție în minte, festivitatea de deschidere, atât de specială pentru fiecare dintre noi, cu atât mai specială pentru primul an de activitate în această școală.

Îmi amintesc că fiecare clasă își delimitase prin buchete de flori, locul său. Gândeam că sunt prea mică pentru o școală atât de mare ca valoare. Abia mă țineam pe picioare, când un grup de copii veseli mă primeau cu îmbră-

țișări. Erau viitorii mei elevi,

cei mai vrednici ucenici din toată cariera mea de învățătoare. Am fost impresionată de colectivul de cadre didactice, oameni bine pregătiți, cu multă credință, în care am simțit lucrarea Duhului Sfânt.

În fața noastră, ca o lumină lină, era Părintele, împărtășindu-ne tuturor bunătatea și binecuvântarea.

Nu doresc să scriu despre o activitate anume, pentru că doar frânturi de lecții, ca niște aripi de fluturi, mi se derulează prin fața ochilor.

La orele despre formele geometrice, le-am spus copiilor că ele reprezintă o întregă știință nemuritoare: triunghiul este simbolul trinității, pătratul semnifică cele patru anotimpuri, cele patru puncte cardinale, stabilitatea, pământul; dacă este baza pe care apoi

se înalță vârful, clădind piramida, simbolizează perfecțiunea. Le-am mărturisit că mie îmi place cel mai mult cercul, pentru că adună și unește, ca atunci când mama ne cheamă la masă, sau cum „Masa tăcerii” își așteaptă fiii risipitori plecați în lumea largă...

Orele de limba și literatura română au fost o mare provocare: aveam în fața mea niște copii cu o cultură uriașă, iubitori de carte, așa încât a trebuit să înlocuiesc unele texte literare ale unui manual, pe alocuri prea copilăresc față de lecturile ce depășeau vârsta lor, cu altele mai elevate.

Culegem ceea ce am semănat sau am sădit. E o lecție pe care o învățăm de la Hristos și de la agricultori. Dacă semințele nu cresc imediat, ele vor crește mai devreme sau mai târziu. Anumite plante cresc în câteva săptămâni sau câteva luni, dar se cunosc niște flori exotice sau arbori care înfloresc numai la un secol după ce au fost plantați. Trebuie să avem răbdare, pentru ca, la vremea potrivită, după ce au fost stropite cu răbdare și rugăciune, aceste „semințe” să dea rod însutit...

**Liceul Teoretic
„Sfinții Trei Ierarhi”,
școala culturii și a
rugăciunii**

prof. Georgiana Estienne

Dirigintele este profesorul care ușurează adaptarea necesară trecerii între ciclurile de învățământ: în clasa a V-a, în strânsă continuitate cu prezența învățătoarei, în condițiile în care nu este unicul dispensator al cunoașterii și al regulilor de conduită și fără să fie prezent în permanență;

în clasa a IX-a, lăsând din ce în ce mai multă autonomie elevilor care au nevoie să se afirme activ în propria construcție intelectuală, morală, socială; în fine, la sfârșitul liceului, le deschide

perspectiva asupra deplinei exercitări a acestor deprinderi la universitate și în viață.

Pentru copii, clasa a V-a marchează o etapă de creștere, un pas în plus în asumarea responsabilității individuale, pe parcursul căreia au nevoie să simtă că beneficiază de prezența unui profesor de referință implicat în mod special împreună cu clasa în întreg procesul instructiv-educativ, indiferent de materii și pentru toate aspectele vieții școlare.

Pentru a-și îndeplini această misiune, profesorul diriginte stabilește o relație personală care permite comunicarea de la suflet la suflet, temelie solidă a lucrării comune. Manifestă astfel doza de subiectivitate necesară oricărei raportări personale, dar fără părtinire. În scopul monitorizării și îmbunătățirii parcursului educațional, inițiază o comunicare profundă cu clasa, cu fiecare copil, cu părinții și cu colegii profesori.

Relațiile astfel stabilite se pot arăta sensibile: de multe ori, copiii se manifestă diferit în colectivitate și este nevoie de tact și de calm

Rolul dirigintelui în relația cu clasa

pentru a gestiona comunicarea cu familia, căreia îi solicită constant sprijinul. Deschiderea, tonalitatea neutră și spiritul constructiv sunt importante pentru schimburile în care fiecare participant este implicat. Acestea sunt condițiile fără de care nu poate exista vreun progres.

Dirigintele – punte între copil și lumea exterioară.

Profesorului diriginte îi revine menirea de a clarifica și de a menține active obiectivele educaționale, fapt pentru care creează contexte, propune mijloace didactice adecvate, își adaptează demersul pentru a-i

sprijini pe elevi să tindă mereu spre idealul educațional stabilit.

Lense de precizat, dirigintele cultivă capacitatea copiilor de a se manifesta în orice moment prin prisma unei conștiințe morale și spirituale, la orice vârstă, având încredere că se pot manifesta astfel de la bun început. Îi respectă modul de exprimare și răspunde din același spațiu al conștiinței, chiar și în situații inedite sau conflictuale. Îi ajută pe elevi să se cunoască mai bine, să își cizeleze calitățile personale, perseverența în dezvoltarea acestora și luciditatea în descoperirea aspectelor care necesită îndreptare.

În relația cu clasa, determină și modelează o mobilizare a elevilor într-o perspectivă comună, un grad de participare la viața școlară suficient pentru a crea o stare de bine, de însuflețire și de bucurie din care sarcinile se îndeplinesc mai ușor și dintr-o perspectivă mai înaltă.

În sfârșit, profesorul diriginte lucrează împreună cu fiecare elev la remedierea dificultăților

individuale și ține seama de expunerea inerentă a copiilor la partea duală, aspră a realității, transformând-o în oportunitate de creștere prin lămurire.

În această perspectivă, dirigintele pune în valoare importanța mesajelor școlii, familiei, Bisericii: nu sunt simple informații, ci moduri de a căuta binele, frumosul, desăvârșirea.

Capacitatea de a le distinge este fundamentală pentru apariția și dezvoltarea unui spațiu de libertate interioară într-o societate care relativizează toate acestea prin amestecare, neglijență sau deformare. Demnitatea și noblețea condiției umane ar trebui să devină inclusiv o măsură a reușitei sociale, nu un mod de autoexcludere din „specia câștigătoare”.

Primăvara aceasta, urmând modelul doamnei mele diriginte din gimnaziu, cu care am fost prima dată la operă, am ales pentru elevii mei o activitate culturală - o ieșire la Opera Națională București.

Cei mai buni profesori pe care i-am avut, au fost cei de la care am învățat mai mult decât biologie, chimie sau geografie. Au fost cei care m-au îndrumat, mi-au cultivat gustul pentru cultură, m-au ajutat să-mi descopăr pasiunile și să-mi urmez visurile.

Colegii mei profesori, pasionați de operă, mi-au recomandat ceva ușor de „digerat” pentru începători și iată-ne participând în număr impresionant, pe data de 15 martie 2019, la spectacolul „Nabucco” de Giuseppe Verdi. De ce spun număr impresionant? Pentru că în final nu a participat doar clasa a V-a, ci și elevii ai claselor a VII, a VIII-a și a IX-a, însoțiți atât de profesori, cât și de părinți.

„Nabucco” este o operă în patru acte, ce are la bază libretul italian redactat de Temistocle Solera. Este, cronologic, a treia operă verdiană,

Pentru prima dată la Opera Națională

considerată cea care a statornicit reputația sa de compozitor. „Nabucco” urmărește calvarul evreilor sub domnia regelui babilonian Nabucodonosor. Evenimentele istorice sunt folosite ca fundal pentru un complot politic și romantic. Premiera a avut loc pe 9 martie 1842, la

Scala din Milano, sub numele original de Nabucodonosor.

În seara cu pricina, o seară plăcută de primăvară, ne-am străduit să ajungem devreme la clădirea Operei. Atmosfera era deosebită, elegantă, artistocrată, iar domnișoarele mele din clasa a V-a aveau o ținută foarte cochetă, lucru care m-a bucurat nespus de mult. Acompaniate de bătaie de gong, la câteva minute, luminile s-au stins treptat, până când, în sală, s-a făcut întuneric complet, orchestra s-a pus în mișcare, cortina purpurie s-a dat la o parte, iar vocile artiștilor de operă au umplut sala.

Seara aceasta le-a trezit interesul pentru operă, lucru mărturisit de copii în scris la următoarea oră de dirigenție:

„Vinerea trecută am avut una dintre cele mai frumoase experiențe ale mele. Pe lângă sala impresionantă și vocile soliștilor, mi-a plăcut

și povestea. Angajații Operei ne-au primit călduros și ne-au îndrumat către locurile noastre" - spunea unul dintre ei.

„A fost minunat! De ce? Vocile au fost extraordinare și nu m-am plictisit deloc. De abia aștept o nouă seară la Operă! Când? Anul acesta, în orice caz!” (Maria Stanciu)

„A fost foarte frumos spectacolul și l-am recomandat și părinților mei. Mi-a plăcut foarte mult orchestra care a cântat pe fundal. Aș dori să mai mergem, cât mai curând!”

„A fost educativ, interesant și în același timp distractiv. Aș mai vrea să mergem la operă anul acesta!”

Știați că... Tradiția teatrului liric românesc numără mai mult de două secole?

Încă din 1772, la București, era semnalată prezența unei trupe de operă. În 1836, concertul de sfârșit de an, dat de elevii Școlii de Muzică și Declamație, atragea atenția nu doar asupra frumuseții muzicii de operă ci și a unor tinere talente precum Eufrosina Vlasto, care avea să facă o carieră internațională. În cea de a două jumătate a secolului al XIX-lea mulți alți interpreți români și-au câștigat celebritatea pe renumite scene ale lumii. Faima unor interpreți ca Elena Teodorini, Haricleea Darclee, Margareta Lamandi-Nuovina, Zina de Nori, Grigore Gabrielescu, Dimitrie Popovici Bayreuth s-a creat într-un spațiu cultural care a inclus Scala din Milano, Opera din Paris, Metropolitan-House sau Opera din Petersburg. Prima companie românească de operă se datorează însă lui George Stephănescu, compozitor, pedagog și dirijor român. Începând din 1885, ea a funcționat ca o secție a Teatrului Național. Din păcate, lipsită fiind de un sprijin material oficial, această companie și-a încetat activitatea în 1902. Companii particulare înființate de elevii ai lui George Stephănescu, dar și cântăreți de renume, români și străini, stagiune după stagiune, au întreținut însă pasiunea publicului pentru artă lirică. Prezența spectacolelor de operă s-a impus de la sine ca o necesitate culturală. Înființarea, în 1919, a „Societății Lirice” care, doi ani mai târziu, trecând sub oblăduirea statală, a devenit Opera Română, marca sfârșitul unei etape frământate și, totodată, începutul unei activități stabile. Spectacolul inaugural al noii instituții a fost, el însuși, un eveniment deosebit, la 20 decembrie 1921 cu opera „Lohengrin” de Wagner, sub bagheta marelui compozitor George Enescu.

exerciții pentru a crește oameni mari

prof. Iuliana Scutaru

Ce sunt banii? Sinteza răspunsurilor unor copii de clasa I ar suna așa: **banii sunt niște bancnote sau monede de diferite mărimi și culori, pe care le țin părinții în portofel pentru a satisface diverse nevoi, plătind unele produse sau servicii. Atât.**

E prea mult să ai pretenția de la copii de 7 ani să identifice sau să explice valoarea banilor - o noțiune abstractă care nu-și are locul în stadiul operațiilor concrete, specific școlarilor mici, stadiu descris de Jean Piaget, psiholog cu renume în psihologia dezvoltării.

În acest stadiu, în care copilul percepe întregul nedescompus, am considerat că cel mai ușor îi va fi unui elev să învețe despre „leu” și

„ban”, ca subdivizor al leului, dintr-o perspectivă practică.

Așa că, înarmați cu 10 lei și cu câte un bilețel de cumpărături, copiii clasei I B au aflat despre

valoarea banilor și încadrarea într-un buget prestabilit jucându-se de-a cumpărăturile, apoi cumpărând la propriu, independent de părinți, după propriile preferințe și cu o singură limitare, aceea a costului total.

Bilețelele erau, de fapt, probleme matematice de tipul: „Cumpără un kilogram de zahăr și o brânză topită, care în total să coste maxim 9 lei”. Într-o problemă de un rând am urmărit, pe lângă gândirea logică, exersarea atenției - prin găsirea produselor pe raft și citirea etichetelor și transpunerea în practică a unor noțiuni matematice învățate anterior, ca rotunjirea și estimarea, dar mai ales joaca. Niciodată matematica nu a fost mai distractivă!

Niciodată ambiția și motivația de a rezolva o problemă nu s-a concretizat atât de repede! Câtă bucurie de reușită, afișată într-un zâmbet de copil!

Învățarea experiențială a luat locul, pentru o oră, învățării mecanice. Noțiunea de leu, care are 100 de bani a devenit mai clară citind prețurile de pe raft și adunându-le. Sigur că nu a fost prima lor vizită la magazin, dar cu siguranță a fost prima încercare (reușită!) de a fi mai atenți la calcule și la bugetul alocat, decât la a alege produse de pe raft și a le pune în coșul de cumpărături, așteptând ca mama sau tata să plătească.

Efortul copiilor a fost răsplătit prin renunțarea la cumpărăturile indicate de bilețelele în favoarea altora, indicate de propriile gusturi. Aliniați la coadă, cu coșurile pline cu ce și-au dorit, au dat dovadă de multă maturitate și conștiinciozitate în timp ce calculau prețul total și plăteau sau primeau rest.

Niciodată acadeaua n-a fost mai gustoasă sau biscuiții mai crocanți!

Cu matematica la magazin

prof. Anca Stoian

Stiți că elevii sunt de fapt exploratori? Ei nu sunt doar niște copii care intră zilnic într-o clădire, se așează în bancă și lucrează. Nu, nicidecum. În fiecare dimineață, pășesc pe un târâm special, creat doar pentru ei, unde descoperă teritorii noi sau călătoresc prin zone prin care au mai fost cândva, dar vor să le cunoscă mai bine.

Și, după cum bine știm, drumurile exploratorilor nu sunt întodeauna ușoare, așa că cei mici

nu pot pleca la drum nepregătiți. Au nevoie de un echipament corespunzător și de o formare inițială. Acest lucru se întâmplă în clasa întâi. Scrisul, cititul, calculele și rezolvarea de probleme nu sunt altceva decât

frânghia, harta, busola și binoclul, accesorii necesare în călătoria de cunoaștere.

În clasa a doua începe adevărata aventură: o lume întreagă care așteaptă să fie cucerită. Unul dintre teritoriile pe care au pășit pentru prima dată în acest an exploratorii din clasa a doua a fost acela al Scrierii creative. Un teritoriu minunat, care ascunde multe bogății. Pentru a-i ajuta pe elevi să descopere cât mai mult din această zonă, le-am venit în întâmpinare și, în semestrul al doilea, am înființat în sala de clasă panoul interactiv „Micii scriitori”. În fiecare luni era afișat un nou traseu prin Țara scrierii creative: o temă care să le trezească interesul copiilor și să îi îndemne să scrie, să compună texte mai scurte sau mai lungi, uneori adevărate povești. Propunerile fie porneau de la textele studiate la orele de comunicare în limba română, fie aduceau în

prim plan subiecte inedite.

Temele erau scrise pe hârtii decorate cu imagini sugestive, iar copiii care doreau lua câte o foaie și o aduceau completată până la sfârșitul săptămânii. Apoi, textele erau citite în fața clasei și afișate la panou. Deși câțiva copii nu au fost scriitori, cu toții așteptau cu nerăbdare și erau încântați să asculte creațiile colegilor lor.

Au fost subiecte care le-au plăcut foarte mult copiilor și i-au determinat să scrie, altele care i-au atras mai puțin. Nu a existat însă propunere la care să rămânem fără bucuria de a ne delecta măcar cu o creație. În total au fost 9 propuneri de trasee - teme prin Țara scrierii creative: „Imaginează-ți că începe furtuna. Un ciclon îți ia casa și o duce departe. Unde vei ajunge? Cu cine te vei întâlni? Cum te vei întoarce în orașul natal?”, „Habarnam a ajuns în București. Pe unde crezi că s-a plimbat? Ce a mai născocit?”, „Ești pe plajă. Lângă tine ajunge o sticlă cu un mesaj înăuntru. Despre ce este vorba?”

Din acest mic proiect au avut de câștigat toți cei 14 elevi - exploratori ai clasei a II-a A. Fie că au scris sau nu, toți au înțeles că Scrierea creativă nu e un loc periculos, ci o zonă frumoasă unde te poți simți foarte bine. Dovada o face și faptul că unul dintre copii, care a declarat de mai multe ori că nu îi face plăcere să compună, în ultima săptămână a devenit și el scriitor, folosindu-se de tehnici și elemente surprinse în creațiile colegilor săi.

În plus, copiii au solicitat să primească astfel de provocări și pentru vacanța de vară și bineînțeles că dorința le-a fost îndeplinită. Sunt covinsă că în clasa a III-a, fiind mai mari

Panoul „Micii scriitori” – o poartă către o altă lume

și mai bine pregătiți, ei vor dori să continue aventura pe acest tărâm și să exploreze zonele pe care nu au avut încă ocazia să le descopere.

Eu sunt Copacul Poveștilor

Într-o excursie prin pădure, ajungi la un copac uriaș care îți șoptește că este Copacul poveștilor.

Într-o zi, mergeam prin pădure. Culegeam flori, când, dintr-odată, m-am împiedicat de o rădăcină.

După ce m-am ridicat am observat că rădăcina provenea de la un copac gros care foșnea frunzele încetișor. „Fâș, fâș, fâș!” se auzea. Uitându-mă mai bine, am auzit că îmi spunea așa: - Eu sunt Copacul Poveștilor. Știu multe povești. Poți să intri prin scorbură din trunchiul meu. Acolo se ascunde o comoară.

Sfioasă, am intrat în scorbură. Înaintea mea se aflau un scăunel, o masă și o scară. Am urcat scara. La capătul ei se afla o cutie. Am deschis-o. Înăuntrul ei se afla o scoică de un roz pal. Am luat-o cu mine din cutie și am început să examinez totul.

La un moment dat am dat de o clanță. Am deschis ușa și am ajuns într-o încăpăre plăcută. În ea se găseau o masă și o carte groasă. Pe ea scria: „Cartea poveștilor a Copacului Poveștilor”. M-am așezat să o citesc.

De îndată ce am pus scoica pe masă, ea s-a deschis singură și au ieșit o mulțime de cărți. Am început cu uimire să le citesc.

Poveștile au fost minunate și nu m-am săturat până nu le-am citit pe toate!

Clara Achimescu, 9 ani

Pachetul cât o casă cu etaj

Într-o zi a fost livrată în fața ușii tale o cutie uriașă cu numele tău pe ea. Povestește ce era înăuntrul și ce s-a întâmplat când ai deschis-o.

Într-o zi, mergeam fericită spre școală. Era ziua mea.

Când am ajuns am observat că toți colegii șopteau ceva. Nu am auzit decât numele meu. M-am întristat, dar mi-am dat seama că trebuia să fiu fericită de ziua mea.

Am ajuns acasă. În jurul meu se auzeau mai multe sunete. M-am îndreptat speriată spre bloc, când, deodată, îl văd pe domnul poștaş aducând un pachet nu mai mic decât o casă cu etaj. Mi-am apropiat urechea de pachet. Nimic! Am mers pe lângă pachet. Atunci mi-am zis să deschid pachetul.

Mare mi-a fost mirarea să văd toți colegii ieșind din pachet și cântând „La mulți ani!”. Colegii mi-au spus că ei plănuiseră această surpriză. Fiecare mi-a dat câte un cadou, iar eu i-am invitat la mine acasă.

A fost o zi minunată! Cât despre pachet, a rămas în casa mea și le-am sărbătorit și altor colegi ziua de naștere în același fel.

Claudia Achimescu, 9 ani

Drumul spre țara brișelor

Descoperi într-o carte veche de la bibliotecă o hartă. Ce indică aceasta?

Într-o zi, pe când eram la biblioteca școlii, am luat o carte în mână și am răsfoit-o puțin. Când am ajuns la pagina 97, am găsit o hartă

cu titlul „Drumul spre țara brișelor”. Am hotărât să iau harta și s-o urmez.

Pentru început, scria că trebuie să mă duc în pădure și să urc într-un copac. Am făcut exact cum scria acolo. Apoi scria să țin ochii închiși 14 secunde. Am închis ochii. Când i-am deschis, în fața mea a apărut o lume care era făcută din brișe: în copaci creșteau brișe, băncile era din brișe, leagănele, toboganele erau numai și numai din brișe. Până și oame-

nii aveau culoarea brișelor, iar oamenii mai bronzăți aveau culoarea unor brișe arse. Mie nu îmi venea să cred unde am ajuns!

Deodată, 111 kg de frișcă de pe o brișă uriașă au căzut peste mine. De fapt, era mama mea care pusese mână pe mine pentru a mă trezi și a merge la școală. Totul a fost doar un vis!

Miruna Toma, 9 ani

Prof. Dr. Marian Apostol
Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară, Măgurele

Prin tradiție, calea spre Dumnezeu este credința. Pe această cale descoperim smerenia, demnitatea, respectul față de noi înșine și față de semenii noștri, prietenia, bunătatea, compasiunea, iubirea. Toate acestea sînt valori, valorile creștine, pentru că ele ne ajută să trăim bine, frumos și drept.

De la o vreme, încetul cu încetul, unii dintre noi am început să realizăm că mai există o cale către Dumnezeu: cunoașterea, înțelegerea lucrurilor. Această cale ne-o oferă știința. Știința de toate felurile, știința cuvîntului, numită filologie, știința matematicii, științele naturii, precum fizica, chimia, biologia, științele sociale, economice, politice, filosofice. Învățarea acestor științe este calea către cunoaștere, calea de a ști cum este alcătuită lumea, cum funcționează ea, cum sîntem noi și cum trebuie să ne conducem viața. Înțelegerea pe care ne-o oferă știința ne arată că există lucruri absolute, miraculoase, imuabile, pe care noi, oamenii, le-am descoperit numai, dar ele aparțin altcuiva, sînt de natură divină. De exemplu, raportul dintre lungimea oricărui cerc și diametrul său este un număr fix, imuabil, absolut, numărul π , egal cu 3.1415..., cum știți prea bine. Nu noi, oamenii, am inventat acest număr, noi ne-am dat numai seama de existența lui, prin studiul matematicii. Acest număr, această împrejurare, această relație între lungimea și diametrul cercului ne-au fost dăruite. De către cine? Merităm noi oare acest dar, care prin generalitatea și existența lui deplină, este minunat? Ori de cîte ori vom spune că raportul dintre

lungimea cercului și diametrul său este numărul π vom fi corecți, vom fi siguri pe noi, vom fi fericiți. Această realitate ne arată că Dumnezeu există și că lucrurile ce vin de la Dumnezeu ne învață smerenia, valoarea creștină primordială. Iată așadar cum știința matematicii ne arată o cale directă către Dumnezeu și ne dăruiește valorile creștine.

Cum a apărut știința

Dumnezeu este cauza finală a tuturor lucrurilor și a misterelor

La fizică am învățat, sau vom învăța, că un corp liber, orice corp liber, se află fie în repaus, fie în mișcare rectilinie și uniformă. În fizică această învățătură se numește principiul inerției. Dar ce-l face oare pe acest corp să se afle fie în repaus, fie în mișcare rectilinie și uniformă? Care este cauza acestei situații, acestei mari legi a naturii? Nu știm cauza, dar acest lucru este perfect adevărat, poate fi verificat oricînd, oriunde și de către oricine. Este un mare adevăr universal. Deoarece este atît de general și atît de inexplicabil, el ne apare că un mister. Cum a apărut acest mister, cine, cum, în ce împrejurări a făcut că el să apară? Desigur, nu putem avea decît un răspuns: Dumnezeu. Dumnezeu este cauza finală a tuturor lucrurilor și a misterelor care alcătuiesc toată existența. Această înțelegere, această cunoaștere pe care ne-o oferă studiul fizicii ne face mai inteligenți, mai cunoscători, mai atenți cu noi și cu cei din jurul nostru, ne deschide poartă către bunătate, compasiune, prietenie, solidaritate, coeziune fraternală. O învățătură așa de sublimă, așa de misterioasă, de grandioasă ca principiul inerției ne arată tuturor că sîntem

toți copiii lui Dumnezeu, Care numai fiindcă ne iubește ne poate face să înțelegem astfel de lucruri minunate. Învățăm de aici iubirea față de Dumnezeu, a Lui pentru noi, învățăm marile și mult-folositoare valori creștine.

Îndemn la cunoaștere

Astfel de exemple, ca cele două de mai sus, apar cu prisosință în toate științele. Nu trebuie decât să avem curiozitatea de a studia aceste științe, să ne străduim să devenim prieteni cu ele, să începem, să continuăm, să încercăm să desăvârșim studiul științei. Pe această cale îl vom întâlni pe Dumnezeu la fiecare pas și ne vom împărtăși din minunile Lui. Pe drumul științei ne întâlnim cu Dumnezeu. Cu minunile Lui și cu misterele lumii.

Dar dacă stă în puterea noastră să urmăm această cale, cine oare ne-ar putea face să o alegem? Cine oare ne-ar putea determina să o urmăm? Nu cumva, oare, chiar Dumnezeu este Cel ce ne cheamă, ne îndeamnă pe această cale? Să ne oprim o clipă din grijile noastre zilnice și să ascultăm în tăcere. Poate vom auzi o voce adâncă din noi ce ne cheamă să ne întâlnim cu Dumnezeu. Ce poate fi, nu este

oare însăși vocea Lui? Nu cumva, dacă sîntem atenți, atenți, îl auzim pe Dumnezeu în noi, în sinele nostru? Nu cumva El este chiar în noi, și ne îndeamnă să ne întâlnim cu el pe calea învățaturii, a cunoașterii?

Omului îi sînt date și edificarea și rătăcirea. Una dintre rătăcirile noastre este părerea că știința ar fi contrară credinței, religiei, Bisericii. Nu orice ne stă la îndemînă, nu înțelegem multe lucruri. Pe unele le privim ca străine, supranaturale. Le venerăm și ne supunem lor. Așa a apărut credința. Învățătura credincioșilor este religia, organizarea ei socială este Biserica. Atunci cînd au inventat un Dumnezeu abstract, oamenii s-au simțit mai liberi. Creștinismul a adăugat iubirea. Alături de libertate, iubirea creștină i-a făcut pe oameni mai fericiți, mai încrezători, mai entuziaști. În entuziasmul lor și-au propus să-L facă pe Dumnezeu mai palpabil, să arate faptele lui în forma lor naturală. Așa a început știința. Și tot așa continuă și astăzi. După cum vedeți, înțelegerea lucrurilor ne luminează sufletele și ne apară de rătăcirii, de antagonisme, de conflicte. Ne face mai buni, mai fericiți.

Repere identitare. Cine a fost Dimitrie Cantemir?

Domnitor al Moldovei. Prozator, istoric, filosof și umanist. Spirit enciclopedic, personalitatea lui Dimitrie Cantemir (1673 - 1723) a depășit granițele Moldovei pe care a condus-o. Este singurul român al cărui nume apare, alături de cele ale

lui Newton, Addison sau Leibniz, în Templul Faimei din Biblioteca Sainte Genevieve din Paris, fiind, totodată, primul academician român

omagiat de UNESCO în 1973 și inclus alături de ceilalți savanți renumiți în rândul reprezentanților culturii universale.

Dimitrie Cantemir s-a născut la 26 octombrie 1673, la Vaslui, și a decedat la 21 august 1723, la Harkov, în Imperiul Rus. Acesta a fost domnul Moldovei în două rânduri (în 1693 și între 1710 - 1711).

În 1693, a fost proclamat domn după moartea tatălui său, dar nu a fost confirmat în domnie de Imperiul Otoman. A petrecut următorii ani la Constantinopol, unde a fost un ostatic privilegiat (capuchehaie), păstrat de Înalta Poartă ca o garanție a fidelității față de sultan a fratelui său Antioh Cantemir, domnitor al Moldovei între 1696 - 1700 și 1705 - 1707.

Cum a luat naștere „Istoria creșterii și descreșterii Imperiului Otoman”

Dimitrie Cantemir studiat limbile greacă și latină, literatura clasică, istoria, geografia și medicina la Academia

Patriarhiei Ecumenice, filială a Universității de la Padova. În plus, a învățat și limbile orientale: turca, persana și araba. A îndeplinit și activități diplomatice și protocolare diverse, printre altele însoțind armata otomană în expediția eșuată din Ungaria, asistând la înfrângerile oștilor otomane de către austrieci din 1697. Aceste evenimente l-au condus încă de pe atunci pe tânărul Cantemir la o importantă concluzie în plan politic: puternicul Imperiu Otoman începe să decadă. Ulterior, teza a fost tratată și argumentată pe larg de el în celebra-i operă „Istoria creșterii și descreșterii Imperiului Otoman”.

În 1710 a fost numit domn al Moldovei, pentru a-l controla pe domnitorul Munteniei Constantin Brâncoveanu, bănuir de neloialitate față de Imperiul Otoman. În schimb, Dimitrie Cantemir a încheiat el însuși un tratat cu împăratul rus Petru cel Mare, fiind convins de decăderea Imperiului Otoman dar fără a recunoaște suzeranitatea rusească. Armatele celor doi aliați au fost însă înfrânte de turci în bătălia de la Stănilești.

În acest context istoric, domnitorul a fost ne-

voit să caute refugiu în Rusia, fiind răsplătit de Petru cel Mare cu titlul prinț și îndeplinind

funcția de consilier al acestuia pentru problemele orientale. Și-a petrecut restul vieții în Rusia, în ținutul Harkovului, unde avea un domeniu. Aici va întemeia un sat numit Dimitrievka și va construi o biserică. În răstimp, Cantemir a contribuit la cartografierea Rusiei și a corespondat cu filozoful și matematicianul german Gottfried Wilhelm Leibniz, încercând să enunțe principiile fondatoare ale unei Academii Ruse, după modelul Academiei din Berlin.

Dimitrie Cantemir se stinge din viață la 21 august 1723

la moșia sa Dimitrievka și este înmormântat în biserică construită de el. Astfel s-a încheiat viața uneia dintre cele mai mari personalități ale culturii și spiritualității românești de la hotarul sec. XVII-XVIII.

În 1935, osemintele distinsului om politic și cărturar Dimitrie Cantemir au fost aduse în țară și înhumate la biserică „Trei Ierarhi” din Iași. Numele domnitorului român Dimitrie Cantemir a fost atribuit unor instituții de cultură și educație, unor străzi și localități, preponderent din România și Republica Moldova, dar memoria sa este prezentă și în alte țări precum Belgia, Franța, Germania, Rusia și Turcia. La Istanbul se află Institutul Cultural Român Dimitrie Cantemir, un parc cu numele domnitorului iar la 25 iunie 2007 s-a inaugurat Muzeul Dimitrie Cantemir, aflat în Casa Cantemir din cartierul Fener, unde cărturarul a locuit în timpul șederii sale în capitala otomană. Ministerul Afacerilor Externe și Institutul Cultural Român păstrează vie memoria marelui învățat și domn român Dimitrie Cantemir prin acțiuni culturale, publicații și programe dedicate.

Opere principale

„Divanul sau Gâlceava înțeleptului cu lumea-sau Giudețul sufletului cu trupul”, scrisă în română și tipărită la Iași în 1698. Este considerată prima lucrare filozofică românească, expunând tematic disputele medievale despre timp, suflet, natură sau conștiință.

„Istoria ieroglifică”, scrisă la Constantinopol în română (1703 - 1705). Deopotrivă un manual politic și un eseu filosofic, în „Istoria Ieroglifică” Cantemir satirizează lupta pentru domnie dintre partidele boierești din țările române.

„Istoria Imperiului Otoman” (Istoria creșterii și descreșterii curții otomane), redactată în latină (Historia incrementorum atque decrementorum Aulae Othomanicae) între 1714 și 1716, este o de referință în bibliografia de specialitate, Cantemir fiind primul cărturar care a arătat că istoria Imperiului Otoman se împarte în două părți. Prima parte, cea a creșterii, cuprinde biografiile a 19 sultani și se încheie pe la 1672 când imperiul intră într-o nouă fază, cea a declinului politic și militar.

„Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor”, scris în română (1719 - 1722), cuprinde istoria noastră de la origini până la descălecarea. Susține ideea cronicarilor: originea comună a tuturor românilor. Pentru scrierea acestei lucrări, Dimitrie Cantemir a consultat peste 150 de izvoare române și străine în limbile latină, greacă, polonă și rusă.

Descriptio Moldaviae (Descrierea Moldovei), scrisă în latină (1714 – 1716), când trăia în Rusia, la cererea Academiei din Berlin. Alte opere: „Metafizica” (1700), „Logica” (1701), „Fizica universală a lui Van Helmont” (1701), „Tratat de muzică turcească” (1704), „Studiu asupra naturii monarhiilor” (1714), „Viața lui Constantin Cantemir” (1718), „Evenimentele Cantacuzinilor și ale Brâncovenilor” (1718), „Despre conștiință” (1722).

școala la zi

prof. Georgiana Estienne

Pe data de 15 aprilie 2019, elevii și profesorii LTSTI au primit vizita unui istoric renumit, profesorul Eric Anceau de la Universitatea Sorbona, întâlnirea punând bazele unui bogat schimb intercultural și ideatic.

Specialist al istoriei politice și sociale a Franței și a Europei în perioada contemporană, profesor invitat la Universitatea din București în cadrul aniversării relațiilor bilaterale franco-române, Eric Anceau a susținut pentru

elevii LTSTI conferința *Focus sur l'enseignement et la recherche en France*, abordând o temă vastă: structura învățământului secundar și universitar francez,

precum și actuala reformă, pentru ca în final să pună în lumină un subiect la care ține în mod deosebit: însemnătatea lui Napoleon al III-lea. Din această perspectivă, profesorul Anceau a subliniat rolul lui Napoleon al III-lea în sprijinirea și recunoașterea internațională a Unirii Principatelor Române.

Elevii școlii noastre au răspuns cu maturitate și entuziasm aceste provocări: sensibili la discursul academic, au pus o serie de întrebări care l-au impresionat în mod plăcut pe domnul Anceau prin cunoștințe și capacitatea de problematizare.

Evenimentul arată, din nou, că discursul științific de cea mai înaltă ținută, prezentat cu eleganță și simplitate în deplinătatea nuanțelor lui, este accesibil elevilor din învățământul

preuniversitar și constituie un model pe care aceștia își pot construi o reprezentare complexă a actului de cunoaștere, dincolo de obiectivele imediate strict pragmatice.

**Prof. dr. Eric Anceau,
de la Universitatea
Sorbona, în vizită
la LTSTI**

Despre reviste culturale și traduceri la Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”

Cum apare o carte? Care este rolul publicațiilor culturale? Dar, mai ales, cum le mai inoculăm tinerilor dragostea pentru actul cultural, într-o lume dominată de informația „pe rapid”, consumată cu lejeritate de pe social media și alte canale de comunicare online?

Sunt câteva întrebări cărora Alina Ciulacu, redactor la „Observator cultural” și traducătoare, și Ovidiu Șimonca, redactor-șef adjunct al aceleiași publicații, au încercat să le ofere un răspuns în cadrul întâlnirii din 30 octombrie cu elevii LTSTI.

Curiozitățile elevilor au scos la iveală un public interesat și receptiv, dornic de interacțiune cu reprezentanți ai acestui domeniu. În aceeași direcție se înscrie și interesul manifestat față de întâlnirile **Observator Lyceum**, care le oferă liceenilor posibilitatea de a dialoga cu autori români.

Redăm în continuare câteva impresii împărtășite de unii dintre elevii participanți la această întâlnire, care a avut loc la inițiativa doamnei Florina Jambore, profesoară de limba și literatura română la Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”.

„Întâlnirea desfășurată în data de 30 octombrie 2019, în prezența domnului redactor-șef adjunct al revistei **Observator cultural**, Ovidiu Șimonca, și a doamnei redactor și traducător Alina Ciulacu, ne-a purtat prin lumea cărților și a publicațiilor culturale. Invitații ne-au pre-

zentat etapele pe care o carte le parcurge pentru a se naște, povestindu-ne despre munca asiduă depusă de cei aflați în spatele apariției unui volum ce va ajunge mai apoi în mâini-

le cititorilor. Ne-au dezvăluit, totodată, câteva dintre secretele traducerii unei cărți, ajutându-ne să descoperim pasiunea pentru disciplinele umaniste. A fost un prilej minunat oferit tinerilor

liceeni de a descoperi o mică parte din lumea culturală, pentru care sîntem recunoscători.”

Mara Brătășanu, clasa a IX-a

„Până acum nu mai avusesem ocazia de a cunoaște persoane din domeniul editorial, adică din „intimitatea” universului cărții și din cadrul unei redacții de revistă culturală. Am aflat lucruri noi, care mi-au deschis perspective inedite asupra modului de a privi, de acum înainte, o carte și o revistă culturală. Totodată, cred că am învățat să prețuiesc mai mult munca nevăzută a celor care lucrează la editarea unui volum, dat fiind că eram obișnuit să acord atenție și aprecieri doar autorului și, desigur, conținutului, nesocotind efortul, nu la fel de „glorios”, dar esențial, al celor prezenți, prin numele lor, pe primele pagini, nume care rămân deseori nebăgate în seamă. Am învățat, astfel, că literatura nu înseamnă doar autor, operă și cititor, ci înseamnă și dăruirea celor care, prin pasiunea lor, fac astfel încît opera să ajungă de la autor la cititor. Și mai înseamnă și reviste culturale de ținută, cum este **Observator cultural**, care să prezinte cărți importante, atît ale autorilor români, cît și traduceri.”

Ioan Anton, clasa a X-a

Oamenii din spatele cărților

LTSTI prin ochii copiilor

Ilinca Voican

Cuvinte... Putem spune că lumea este făcută din cuvinte. Cum Dumnezeu Cuvântul a făcut lumea, așa și lumea este constituită din cuvinte, „semnăturile” Sale.

Lumea se construiește prin cuvinte. Ne putem construi viața prin cuvinte. Deci, cuvintele

trebuie alese cu cea mai mare grijă.

Această școală, „Sfinții Trei Ierarhi”, al cărei simplu acoperiș devine, intrând în ea,

boltă de cristal, ne-a

învățat să ne construim lumea, o lume bună, o lume frumoasă, visând sub cerul deschis și albastru, studiind, alegându-ne cu deosebită atenție cuvintele pe temelia cărora ne vom înălța în viață. Aici am înțeles că „Nu există limite în posibilitățile omului educat”. Astfel, fiecare cuvânt spus cu grijă ni s-a reflectat în suflet și în viață, ca o sămânță ajunsă pe

pământ bun, care va rodi.

Aici ni s-a consolidat bagajul pentru viață.

Avem atâtea modele, atâtea cuvinte, sfaturi înțeleptitoare, încât vor înflori în noi neîncetat. Nu vom avea cum să uităm profesorii, căci icoana lor ne va călăuzi viața ce ni se așterne înaintea atât de plină. Colegii ne-au fost ca niște frați. Ne-am bucurat și întristat împreună. Am fost crescuți sub oblăduirea aceluiași cuvinte și în aceeași mare familie. Am învățat împreună respectul și dragostea față de cei din jur, ajutându-ne și sprijinindu-ne întotdeauna. Școala a îmbinat cele trei principale „scene” ale vieții: a păstrat valorile familiei, ale bisericii și ale școlii, după modelul Sfinților Trei Ierarhi, care le-au împletit atât de armonios, formându-ne valorile esențiale ale vieții. Sunt foarte fericită că vă pot mulțumi pentru tot ce ați făcut pentru mine, pentru toate cuvintele ziditoare cu care m-ați înălțat și cu care mi-ați făurit aripi pentru a zbura spre desăvârșire.

Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” – de la cuvânt la viață

Ultimul clopoțel

Maria Blându

Doamnelor și Domnilor Profesori

Datorită dumneavoastră, eu acum plec în lume pe un drum deja netezit, înconjurată de o aură protectoare de iubire pe care ați format-o în jurul meu. Vă mulțumesc că mi-ați fost alături, că am râs, am plâns împreună și sper ca atunci când vă veți aminti de clasa noastră un zâmbet să înflorească pe fețele dumneavoastră. Am găsit în profesorii noștri (și în Domnul Marin) modele minunate pe care vreau să le urmez cât voi putea. Cât despre colegi, a fost minunat să-i am alături. Și - cum cred că le-am mai spus - le doresc să nu renunțe niciodată să-și împlinească visul. Generațiilor următoare le doresc multă bucurie și sper să-și găsească în curând locul în marea familie a școlii noastre. Aici am găsit o familie: am primit încredere și iubire. Am fost înconjurată de oameni frumoși. Vă mulțumesc din toată inima!

28

LTSTI, prin ochii copiilor

Teodora Rusu

Nota finală de pe ultimul portativ al unei melodii: ȘCOALA

Anii aceștia de școală au fost pentru mine picături de rouă care au făcut să crească, întocmai ca o floare, bobocul dorinței de cunoaștere. Fluturii vorbelor spuse de profesori, razele de fericire transmise pe aripile unui vânt de primăvară au înflorit în inimă de parcă erau udate de lacrimile curate ale dascălilor ce-și pierdeau nopțile cercetând și îngrijorându-se pentru noi. Niciodată nu vom uita lumina anilor acestora unde am râs, am plâns, am făcut năzdrăvăanii cu prieteni și colegi, acum absolvenți ai clasei a VIII-a. Voi păstra cu bucurie toate clipele petrecute aici, de neuitat, ca într-o lădiță cu amintiri pe care, când o voi deschide peste ani, voi putea simți parfumul de fericire din ea. Mi-ar fi plăcut să nu se termine acești ani de școală unde pentru prima dată am pășit într-o „altfel de lume”, în care intri pe poarta școlii și din care nu mai vrei să ieși. Vă mulțumesc, dragi profesori, pentru tot ce ați făcut pentru mine, pentru tot ce m-ați învățat și pentru nevoia pe care ați depus-o pentru mine. Vă mulțumesc, dragi colegi, că ați fost alături de mine la bine și la greu și vă spun că de fiecare dată când îmi auzeam numele strigat știam că am prieteni. Vă cer iertare pentru supărările pricinuite și închei prin a vă mulțumi pentru toate! Sărut mâna și rămas bun!

De Matei Miținei

Sunt mulțumit!

Când mă gândesc la anii care au trecut, îmi amintesc cu drag momentele frumoase petrecute în această școală, momente mult mai numeroase decât micile neînțelegeri sau supărări nesemnificative, astfel încât să mă indisponă acum, la sfârșit de an. Aici am întâlnit oameni și oameni. Cu unii m-am împrietenit și am devenit foarte apropiat, iar cu alții am avut, cel puțin, o relație de respect. Profesorii s-au implicat pentru fiecare concurs, dar și la fiecare oră de predare. Școala aceasta, în cei patru ani de gimnaziu, ne-a creat o bază solidă pe care să ne construim viața de adolescenți și, mai târziu, de adulți, oferindu-ne oportunități spre orice direcție de viitor. Despre colectivul clasei pot spune că a fost ca o a doua familie. M-am simțit foarte bine între colegi, iar acum, la despărțirea de aceștia, simt niște emoții destul de mari...

Sara Nukina, absolventă LTSTI

Absoluire

Nu știu cum va fi viitorul, dar cred că acești 8 ani de **gimnaziu** mi-au oferit o fundație bună pe care să pot să clădesc ce va urma.

Îmi aduc aminte și acum prima zi în care am venit „Liceul Teoretic Sfinții Trei Ierarhi”. Era o zi de mai iar eu venisem în vizită la școala unde voiam să mă transfer din septembrie. Eram clasa a-II-a, un pic emoționată să o cunosc pe doamna învățătoare, dar mai ales, foarte entuziasmată să îi cunosc pe noii colegi. Simt și acum în suflet căldura cu care m-au înconjurat și am simțit că m-au primit cu drag în clasa lor, iar doamna învățătoare m-a cucerit din prima clipă. Voi păstra mereu în suflet acești ani de școală primară, ca o perioadă luminoasă, în care am învățat multe și am fost înconjurată cu dragoste și bunătate.

Anii au trecut foarte repede și a urmat gimnaziul, cu profesorii deosebiți pe care i-am avut și de la care am învățat foarte mult, cu doamnele diriginte care ne-au fost mereu alături. Mie îmi place să studiez și să înțeleg lucruri noi despre ceea ce ne înconjoară. Matematica, fizica, chimia au fost materiile care mi s-au părut cele mai grele. Cred că mie îmi plac mai mult materiile mai puțin concrete. În acești 8 ani am învățat multe despre mine și despre viață, despre prietenie, despre bunătate, despre bine și despre rău. Am înțeles că trebuie mereu să fii pregătit, pentru că în viață vei avea situații neașteptate: bune și mai puțin bune, la care trebuie să faci față, am învățat că totul e trecător și că trebuie să te bucuri de momentele frumoase și să înveți din cele grele.

Urmează o nouă etapă a vieții, un nou început. Nu știu cum va fi viitorul, dar cred că acești 8 ani de **gimnaziu** mi-au oferit o fundație bună pe care să pot să clădesc ce va urma. Am legat multe prietenii, pe care sper să le păstrez toată viața, am avut alături profesori care au încercat să ne transmită dragostea pentru fiecare materie și să descoperim frumosul și binele din jurul nostru. Eu aș dori să le urmez în această misiune, să îi învăț pe ceilalți ceea ce mă pasionează: muzica.

Doresc să le mulțumesc tuturor celor care mi-au fost alături în acești 8 ani și
Bunul Dumnezeu să îi binecuvânteze!

De Georgiana Estienne

Dirigenție cu dragoste

prezentului. Pe unii dintre ei i-am însoțit încă din clasa a VII-a în această mare aventură a bunei-creșteri într-un adevăr și echilibru. Am petrecut împreună ore prețioase, în care fiecare a avut avut privilegiul de a exprima exact ceea ce gândește și simte, în căutarea celei mai bune versiuni personale, continuă și dulce frământare atunci când firul ei roșu este gândul la Dumnezeu. O bucată de drum s-a încheiat o dată cu Ultimul clopoțel, intens și emoționant moment al concluziilor. Am văzut atunci, prin vălul străveziu al copilăriei, oamenii ce sunt, adulții ce vor veni pășind atenți și încrezători înainte, purtând cu grijă semințele încredințate, și inima mi s-a umplut de bucurie.

Clasa a VIII-a, promoția 2019 Am fost diriginta clasei a VIII-a. Și amintirile frumoase păstrează tonalitatea

De Mara Brătășanu

Să fim împliniți

S-au scurs patru ani de când am pășit pentru prima dată pe poarta acestei școli, cu emoția și incertitudinea inerente oricărui început de drum. Doresc să mulțumesc în primul rând profesorilor pentru încredere, susținere, și pentru că mi-au arătat ce este cu adevărat important pentru devenirea mea. Vreau să le mulțumesc și colegilor pentru acești ani frumoși petrecuți împreună și îmi doresc ca fiecare dintre ei să descopere drumul la finalul căruia să spună că este cu adevărat împlinit.

de Larisa Negru

E greu de spus în cuvinte ce înseamnă școala aceasta pentru mine. În această unitate de învățământ mă aflu încă de când s-a înființat. Acest loc a avut și are un rol foarte important în viața mea. Profesorii acestei instituții îmi vor rămâne mereu imprimați în inimă pentru că m-au ajutat să prind curaj, să nu mai fiu timidă și totodată să trăiesc într-un mediu minunat. Școala mea e locul ideal pentru un copil cu frică de Dumnezeu. Sunt frumos pentru că Sfinții Trei elevii, dar și pe profesori, și au să fie tuturor copiilor un ajutor și pentru a-L cunoaște. Aici, în vin bucuroși, iar la finalul zilei pleacă și mai bucuroși. Și deși unele zile sunt grele, zâmbetele anumitor profesori ne fac să ne simțim bine, cel puțin pe mine. Uniforma acestei școli este una deosebită. Eu cred că ar trebui să ne simțim onorați că purtăm insigne pe care se află chipurile Sfinților Trei Ierarhi.

Școala mea

ca să poată crește frumos și sigură că aici este totul așa de Ierarhi ne ocrotesc și pe noi grijă ca școala patronată de ei pentru a ajunge la Dumnezeu acest colț de rai, crede că elevii

de Ana Iancu

Doamne, slavă Ție, **Doamne**, că am ajuns aici!

Mulți mă întreabă de ce, după opt ani, am mai rămas aici, în această școală. Eu mă întreb: „De ce să nu rămân, dacă Dumnezeu m-a adus aici?”. Am văzut cândva un film, „Polycarp”, în care o sclavă (pe nume Ana!) a fost cumpărată de o femeie creștină. Această femeie își dorea copii, așa că a eliberat-o și a crescut-o ca pe copila ei. Pe la începutul șederii fetei în casa creștinilor, ea a fost marcată de rugăciunea lor și de cât vorbeau ei despre Dumnezeu. Într-o zi, Ana i-a zis femeii care o creștea: „I don't believe in gods.” Ea i-a răspuns: „I also don't believe in gods.” Ana a insistat: „They never answer my prayers!”. „There is a God Who answers to all prayers!”, a răspuns noua ei mamă. „He didn't answer me”, a replicat fetița. Abia atunci a realizat ce dar minunat primise de la Dumnezeu: avea o casă, o familie și era liberă. În fapt, Dumnezeu îi răspunsese deja. Când a realizat toate acestea I-a mulțumit că a adus-o acolo.

De ce aș fi plecat?

Așa și eu îi mulțumesc Lui Dumnezeu că sunt aici. Ca și cealaltă Ana, sclava, am o casă, adică școala, o familie formată din colegi și profesori și am libertatea de a studia cât de mult vreau în orice domeniu pentru că toți profesorii sunt gata să stea și în pauză să îmi explice când nu înțeleg. Toți profesorii au cunoștințe vaste în domeniul pe care îl predau și se străduiesc să ne împărtășească cât mai temeinic tot ceea ce știu. Acesta este un lucru care mă bucură și este un prim motiv pentru care am rămas aici. Al doilea motiv este acela că am foarte mulți prieteni în această școală și că mă simt foarte bine cu ei. În acest caz întreb: „Dacă Dumnezeu m-a adus într-un loc, unde mă înțeleg cu toată lumea, de ce să plec?”

Îndrăznesc să spun că nu este niciun copil din acest liceu care să nu aibă cel puțin un prieten. Și chiar dacă nu este vorba de un prieten intim, nu cred că este cineva care să nu se fi simțit mângăiat sau ajutat la necaz de un coleg. Mie mi s-a întâmplat să mă odihnesc o discuție cu o colegă atunci când eram foarte obosită. O dată, de pildă, îmi era somn și nu mai reușeam să fac niște calcule. Atunci colega mea de bancă mi-a spus rezultatele fără să o rog să facă asta. Pur și simplu a văzut că sunt obosită. Alte dăți mă liniștesc sau mă încurajează profesorii dacă mă văd extenuată. Nu cred că asta se întâmplă doar cu

mine! Cred că se întâmplă așa cu toți!

Gândindu-mă la toate acestea, nu pot să nu mă bucur că sunt aici!

Sunt și alte lucruri care mă bucură aici: serbările, excursiile, proiectele școlii. Cu siguranță nu am rămas aici pentru ele, dar acestea sunt niște bucurii aparte ale acestei școli.

Sunt minunate momentele acelea de forfotă veselă și de emoții înainte de a urca pe scenă. În culise se amestecă elevi de la toate clasele, se strâng în grupuri mici, vorbesc fel de fel de lucruri, râd, fetele se îmbrățișează, băieții vorbesc grav și își dau mâna: „Ooo, maestre!”. Culisele sunt ca niște stupi de albinuțe.

Mereu apar și profesorii care spun: „Liniște

!" sau "Ssst!". Pentru câteva clipe, copiii fie tac, fie vorbesc în șoaptă. Apoi, iar începe zumzetul.

Și pe scenă e frumos, dar uneori îți vine lumina în ochi și nu mai ai ce să vezi în față. Dacă ești în cor e mai ușor pentru că îl ai pe domnul profesor de muzică în față și ești doar unul dintr-un grup. Când trebuie să reciti ceva și ești singur, pe scenă, nu simți nimic, dar înainte să urci ești foarte emoționat, iar după ce cobori nu îți mai poți opri tremuratul picioarelor.

Mai este frumos și când lucrăm la un proiect și ne informăm pe diferite teme. Este frumos și că stăm împreună și mai glumim, mai râdem...

Frumos este și în excursii când totul pare să capete o altă lumină. Acolo totul e vesel, toți se înțeleg mai bine și toți se joacă. Cred că cel mai frumos este când ne jucăm în excursii.

Uneori nu știu ce să răspund când sunt întrebată de ce am rămas. Dar când îmi amintesc de tot ce este bun aici cred că sunt îndreptățită să întreb: „De ce să fi plecat?”

proiecte de suflet

Proiect realizat de Ioana Toader
Coord. Prof. Alina Comnoiu

33

Matematica și Dumnezeu

Este matematica descoperită de oameni sau inspirată de Dumnezeu? V-ați pus vreodată această întrebare? Dacă răspunsul este da, nu sunteți singurii. Această întrebare îi macină pe oameni încă de la începutul lumii.

Spre deosebire de restul științelor, legile matematicii nu pot fi definite doar prin cercetare și experiment. Matematica este un limbaj abstract, folosit chiar și de unele dintre celelalte științe pentru a-și demonstra propriile teorii. Există multe teorii ale numerelor care i-au fascinat pe matematicieni de-a lungul vremii. Și, dacă stăm să ne gândim, acestea nu sunt

doar teorii, ci se regăsesc în mod magnific și în lumea în care trăim, așa cum Șirul lui Fibonacci se întâlnește în structura cochili-ei, în dispunerea semințelor florii

soarelui, în aripile fluturilor, în forma valurilor, în dispunerea frunzelor pe creangă... Suntem înconjurați de matematică la fiecare pas, oriunde ne-am uita.

Nu este de mirare faptul că știința a făcut pași uriași odată cu dezvoltarea matematicii. Galileo Galilei, Isaac Newton, Albert Einstein sunt doar câțiva dintre oamenii de știință care, analizând natura, au putut afla mai multe despre matematică și, în același timp, prin matematică, au făcut descoperiri noi legate de univers, revoluționând astfel lumea.

Matematica este mai mult decât un set de ecuații și reguli complicate pe care trebuie să le memorăm. Este limbajul Universului. Acest limbaj ne ajută să înțelegem mai bine regulile de bază ale lumii în care trăim. „Legile naturii sunt doar gândurile matematice ale lui

Dumnezeu”, spunea pe vremuri Euclid.

Matematica nu lipsește nici din scrierile sacre. S-a demonstrat că textul Bibliei este perfect-din punct de vedere numeric. Specialiștii au descoperit în Sfintele Scripturi structuri matematice atât de complexe și de uimitoare, care arată clar că textul nu putea fi scris de un om neinspirat de Duhul Sfânt. Fiecare cuvânt are o ortografie exactă și precisă, cu o valoare numerică proprie, un loc ales cu o exactitate de neimaginat. Și nu doar cuvintele, ci și propozițiile și frazele. Toate fac parte dintr-un proiect fascinant! Toate paginile sunt lucrate cu o complexitate matematică pentru a combina regulile gramaticale, pe care nici cel mai inteligent calculator nu ar putea să o reproducă. Structurile matematice lucrează pe principii care sunt, fără doar și poate, dumnezeiești.

De când există lumea, noi, oamenii, am căutat modele în natură. Mereu a fost așa. Uneori le vedem în geometria plantelor, care pentru noi au rol medicinal și spiritual. Lumea este plină de geometrie, creată în mod natural. Din natură oamenii au învățat geometria, care s-a dezvoltat odată cu civilizația noastră. Încă de la început au interpretat modelele și geometria ca fiind sacre. Artiștii au folosit mereu geometria sacră pentru a descrie lumea

spirituală. Forme geometrice întâlnim oriunde: triunghiurile din piramide și cele folosite ca model de compoziție în picturi, cercul care reprezintă eternitatea și continuitatea, pătratul simbolizând durabilitatea, protecția și existența pământească. Putem găsi o sumedenie de exemple de simbolism în formele din lumea înconjurătoare.

Trăim într-un univers atât de armonios, încât am putea spune cu ușurință că Dumnezeu este matematician, dar El este mai mult de atât! El este și biolog, fizician, chimist, filozof, psiholog, și muzician, pictor ori poet. Dar, cel mai important, El este Creatorul nostru și a tot ce este în jurul nostru. Dumnezeu există și tot ce există este Dumnezeu!

prof. Gabriela Ciobotaru

Iată că a sosit și ziua mult așteptată, încărcată de bucurie duhovnicească, a Sfinților Ierarhi.

Spre locul de întâlnire, atât de potrivit ales de Părintele, se scurgea o mulțime de copii frumoși îmbrăcați, însoțiți de părinți emoționați, dar și de învățători și profesori de la școala noastră pentru marea sărbătoare.

În suflete aveau toți soare și bucurie, pentru

că erau pregătiți să

dea patronilor dragi și

sfinți, un moment de

recunoștință, prin cântec

și poezie, arătând cât

de mult sunt prețuiți și

ce mult înseamnă pilda lor pentru formarea noilor vârstare creștine.

Clasa a IV-a s-a prezentat cu un moment poetic, câțiva copii recitând cu glas cristalin și curat o poezie dedicată Sfântului Vasile, Sfântului Grigorie și lui Ioan, cel cu Gura de Aur, având ca titlu tocmai „Pilda Sfinților Trei Ierarhi”, pe care o redau mai jos:

Cei trei sfinți, Vasile, Grigorie și Ioan,
Pe care-i sărbătorim cu drag an de an,
Sunt ai noștri păstori, prieteni și părinți,
Ce ne poartă în rugăciuni spre înalte biruinți.

Sunt trei preasfinți luminători,
Pe bolta cerului ca niște sori,
Ce în copilărie au fost cumiști
Și ascultători de ai lor părinți.

Doar două drumuri au cunoscut,
Când în viață cu credință au crescut –
Drumul școlii și al bisericii,
Învățând teologie și știința retoricii.

Iar mamele lor, sfinte și ele,
I-au ajutat când vremurile erau grele,
Încurajându-i să aibă ochii țintă spre Iisus
Și să împlinească tot ce El ne-a spus!

Astfel trăind, stâlpi ai Bisericii au devenit,
Credința prin multe scrieri au desăvârșit.
Au învățat cu vorba, dar au arătat și cu fapta,
Că nu este bine să fie una fără alta.

Astfel îi slăvim pe sfinții lui Dumnezeu,
Ce luminează pe bolta cerului mereu.
Pe Sfinții Trei Ierarhi ce poartă diademe
Și pe care-i cinstim acum și în orice vreme!

Simpozion - „Sfinții Trei Ierarhi. De la ocrotire la pildă vie”. Ediția I, ianuarie 2019

Pilda Sfinților Trei Ierarhi

rezultatele noastre

Alegem să inițiem și să dezvoltăm proiecte care să le permită elevilor să își manifeste creativitatea și dorința de cunoaștere în spirit interdisciplinar, încurajându-i și antrenându-i să participe la competiții în mod loial, suscitându-le adevine la un efort constant de perfecționare a talentelor și abilităților personale.

Modelul nostru educațional este profund ancorat în preocuparea de a construi împreună cu familia și cu Biserica un fundament

moral și spiritual pe care să se așeze temeinic toate celelalte cunoștințe, deprinderi și în funcție de care să își definească aspirațiile.

Într-un astfel de context, aproape jumătate din elevii

școlii noastre au obținut în anul școlar 2018-2019 premii și mențiuni la olimpiade și concursuri la nivel municipal și național.

Participare la Concursul Național Catehetic „Hristos: sufletul satului meu” cu proiectul „**Satul românesc - leagănul înțelepciunii**”, LTSTI a obținut locul I în Arhiepiscopia Bucureștilor pentru întreaga participare, la secțiunile literară, artistică și multimedia.

Patriarhia Română a declarat 2019 drept Anul Omagial al satului românesc, inițiind o serie de manifestări cu caracter cultural-educativ. Unul dintre proiectele de amploare care a fost organizat și susținut în întreaga țară este Concursul Național Catehetic „Hristos: sufletul satului meu”.

Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” împreună

cu Parohia „Sfântul Nicolae Ghica” au participat, sincronizându-se în organizare și implementare, la toate cele trei secțiuni propuse de acest concurs, care pun în lumină comorile tradițiilor românești.

Concursul interdisciplinar „Sfinții, prietenii copiilor”.

Participarea la acest eveniment a presupus antrenarea echipelor de elevi în trei direcții-cheie în educația lor spirituală: teologie/ limbă și comunicare/arte vizuale. Coordonați de dascălii lor, după ce în prealabil s-a făcut cercetare, informare și documentare pe temele date, copiii au abordat în timpul competiției atât viziunea clasică asupra compoziției icoanelor, cât și imagistica populară, naivă, a icoanelor pe sticlă din spațiul rural de odinioară, fiind încurajați să ducă mai departe tradiția și meșteșugul acesta popular, unic în spațiul ortodox. Toți copiii au obținut distincții datorate rezultatelor deosebite.

Serbarea de hram „Sfinții Trei Ierarhi - de la Ocrotire la Pildă Vie”

Simpozion dedicat patronilor spirituali ai școlii, Sfinților Trei Ierarhi (ediția I, 14-30 ianuarie 2019)

Spectacolul „Sf. Nicolae în mijlocul copiilor”

În ajunul sărbătorii Sfântului Nicolae, corul a participat la spectacolul „Sf. Nicolae în mijlocul copiilor”, organizat de Arhiepiscopia Bucureștilor, în sala Aula Magna „Teoctist Patriarhul” a Palatului Patriarhiei Române. La eveniment a participat Preafericitul Părinte Patriarh Daniel care le-a oferit daruri copiilor

și le-a vorbit despre valorile dărniceiei și ale viețuirii sfinte, oferind exemplul Sfântului Ierarh Nicolae.

Festival de tradiții românești în preajma Sărbătorii Nașterii Domnului

În data de 20 decembrie 2018, pe scena Palatului Copiilor din București, a avut loc serbarea care reprezintă componenta artistică a proiectului nostru dedicat satului românesc. Spectacolul amplu a fost conturat în jurul sărbătorii Crăciunului la români, imaginat în contextul satului ancestral.

Proiectul educațional „100 de ani de la Marea Unire - Cinste eroilor neamului”

Organizat de Muzeul Municipal Câmpulung Muscel în parteneriat cu Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”, Primăria Câmpulung, Consiliul Județean Argeș, Batalionul 30 Vânători de Munte Dragoslavele și Baza de instruire pentru apărare CBRN Muscel, proiectul a avut scopul de a transmite elevilor participanți sentimente de dragoste, respect și compasiune pentru eroii neamului și informații legate de: istoria Primului Război Mondial, etapele realizării Marii Uniri și personalitățile epocii (Regina Maria, Regele Ferdinand, Generalul Al. Averescu, Generalul I. Dragalina, etc.).

Participarea la simpozionul științific dedicat schimbărilor climatice - Piatra Neamț

Conform unei frumoase tradiții, în fiecare an are loc o întrunire a savanților naturaliști (sau din domenii tangente) în cadrul unui simpozion internațional de ecologie care se desfășoară la Piatra Neamț, cu invitați din mai multe

țări ale lumii - cercetători care dezbat o anumită temă în contextul schimbărilor care se petrec pe glob și modul cum acestea afectează lumea vie. Gazdele evenimentului, Casa de Cultură a Sindicatelor și Universitatea Populară „Emil Racoviță” și organizatorii simpozionului, au invitat Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” la o participare provocatoare, și anume înscrierea cu o lucrare complexă, realizată la standardul internațional impus de eveniment, în sesiunea de comunicări științifice.

După anunțarea acestei invitații de participare și după o scurtă dezbatere asupra nivelului academic și a așteptărilor legate de aceste manifestări, ne-am propus - ca echipă profesori-elevi-părinți - să realizăm o demonstrație de predare integrată, interdisciplinară, realizată de dascălii noștri și transpusă practic alături de copii sub forma finită de soft educațional. S-a creat un film-colaj de idei și imagini, animat de sunet și culoare, în urma documentării și implicării elevilor de toate categoriile de vârstă.

De asemenea, școala noastră a oferit un alt eveniment pitoresc simpozionului, vernisajul unei expoziții de arte vizuale pe tema dezbătută de cercetători, cu lucrări realizate de copii, colecție de schițe și studii care a inspirat pe participanți, fiind solicitat un itinerariu al ei în mai multe muzee de științe naturale din țară. În cadrul galei, s-au acordat medalii celor mai remarcate contribuții, moment în care echipa liceului nostru a fost distinsă la secțiunile concept educațional și proiect artistic.

Participarea la concursul interdisciplinar „Spectacolul științelor” prin implicarea echi-

pei de elevi și profesori la nivel teoretic și prin realizarea filmului documentar „A fi sau a nu fi”, a fost răsplătită cu decernarea a două premii II.

Proiect al bibliotecii școlii, pentru micii cititori: „Viața de dincolo de Carte”

Biblioteca LTSTI și-a propus susținerea pe parcursul fiecărui an școlar a unor întâlniri, a unor activități de tip cenaclu literar și dezbateri cu autori invitați sau cu diverse personalități implicate direct în demersul editorial. Anul acesta i-am avut alături pe scriitorii Brândușa Vrânceanu și Mircea Stanciu.

Organizarea concursului interjudețean „Șotronul artelor” - 2019

Inițiat și pilotat începând cu anul 2004, proiectul vine în întâmpinarea instituțiilor de învățământ care, nefiind licee vocaționale, nu au acces la olimpiada națională de artă. Concursul este organizat de ONG-uri culturale, alături de școala noastră, sub tutela inspectoratului Școlar General al capitalei. Din anul 2014, acest proiect educativ este inclus în CAERI, având și participări internaționale. Se adresează tuturor nivelelor de vârstă: preșcolar, primar, gimnazial, liceal și are ca scop accesul/dreptul fiecărui elev la cultură, artă, educație complexă pentru o dezvoltare firească și armonioasă.

Premiere la olimpiada internațională de artă și expoziție la Bienala Internațională de Grafică - Torun, Polonia (ediția 2018)

Elevii școlii noastre au fost invitați să participe anul trecut în luna mai la cea de-a XXI-a

ediție a Bienalei Internaționale de Grafică pentru Copii și Tineret, găzduită de Galeria de Artă din Torun, manifestare susținută de Ministerul Culturii din Polonia.

Competiția a adunat peste 10.000 de lucrări din 45 de țări, dintre care 900 de gravuri din 39 de țări admise după preselecție - au făcut obiectul vernisajului bienalei. Colecția propusă de școala noastră a fost printre ele, așa cum confirmă catalogul primit de la organizatori. Echipa Liceului „Sfinții Trei Ierarhi” a fost distinsă în urma jurizărilor cu cinci premii.

Colaborare la realizarea manualelor de Educație Plastică pentru gimnaziu

Cel mai inedit proiect în care ni s-au cerut atât sprijinul metodologic (solicitarea de a delega un referent științific), cât și competențele în plan educativ-cultural, este legat de apariția recentelor manuale școlare de Educație Plastică, după noul curriculum național. La tipărirea celor de clasa a șasea și a șaptea, Editura Corint și Editura Didactică și Pedagogică, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale, au inițiat un acord de colaborare cu profesorii școlii, într-un proiect editorial complex. Astfel, elevii LTSTI au realizat ilustrațiile-exemple cerute în variantele tipărite și digitale ale lecțiilor care urmează să acopere capitolele aferente artei decorative tradiționale românești (țesături, broderie, ceramică, ouă încondeiate, costum popular etc) și proiectelor moderne multimedia (instalație, happening, performance), în care oferim ca reper proiectul „Satul românesc, leagănul înțelepciunii”, la secțiunile pictură, colaj, teatru de umbre și animație. Ilustrând manuale acreditate,

fragmentele foto și video publicate se doresc a deveni o sursă de inspirație în următorii patru ani pentru elevii din școlile din țară.

Participare la concursul internațional de arte vizuale aflat sub egida UNESCO „Copiii pictează lumea”

Instalația artistică propusă de echipa școlii noastre a fost expusă în cadrul acestei ediții în Kazahstan, și patru dintre elevii Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” au fost distinși cu premii și mențiuni.

„În lumea copilăriei nu este loc pentru traficul de persoane” - Ediția a II-a: 2018-2019,

Partener: Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane

Continuând colaborarea din anii trecuți cu echipa agenției, anul acesta proiectul s-a îmbogățit cu o notă de complexitate și profunzime. Partenerii noștri au remarcat nivelul la care sunt finalizate proiectele noastre multimedia și potențialul creativ al copiilor și ne-au solicitat sprijinul într-un plan inedit, și anume implicarea, într-o formă artistică, într-o campanie de televiziune la nivel de țară. Așadar, se lucrează alături de profesioniști din domeniul cinematografei/media la crearea unui spot publicitar, ambalat într-un fragment de

basm animat sau într-o anecdotă, la realizarea căruia să participe copiii de diferite vârste, implicați în diverse tipuri de activități (desen, animație, teatru, scenografie), produs care să se constituie într-un suport pentru o campanie națională de prevenire a traficului de minori prin intermediul accesului la internet sau prin alte metode.

Participarea la Simpozionul „Fii ECO, fii cetățean responsabil”

Demersul nostru pedagogic își dorește să atingă educația (ca linie principală) - în paradigma responsabilizării civice a copiilor și tinerilor, să ofere o deschidere spre aria explorării monumentelor naturale și a ecologiei și să promoveze cultura, ca instrument didactic alternativ ideal și drept metodă de fixare a informațiilor primite pe teren științific. Beneficiarii vor fi expuși pe parcursul întregului an școlar și în spațiul extrașcolar unei forme rafinate de învățământ modern, integrat și unei campanii de informare și conștientizare, vor participa la dezbateri și workshop-uri și vor fi instruiți să elaboreze un manifest propriu, cu finalitate artistică și motivațională, legat de problemele de mediu. Arealul de desfășurare va cuprinde activități grafice, scenografie, instalație, colaj, garb-art, happening, fotografie artistică.

util pentru părinți

Consilier Psihologic Simona Mocioi

Există o serie de abilități sociale pe care copiii pot fi încurajați să le dezvolte atât de către profesori, dar mai ales de către părinți. Și acest aspect este foarte important, așa cum arată și un studiu realizat în 2015 de către cercetătorii de la Pennsylvania State University.

(Early Social-Emotional Functioning and Public Health: The Relationship Between Kindergarten Social Competence and Future Well-being) În acest studiu s-a arătat că micuții care au demonstrat cele mai bune abilități sociale în perioada grădiniței, au șansele cele mai

mari de fi fericiți când ating vârsta de 25 de ani, pentru că au dobândit abilitățile sociale pe care le vor folosi tot restul vieții, cu succes.

Un alt aspect foarte important al dezvoltării abilităților sociale la vârste mici este o acomodare mai ușoară, o integrare a copilului

la grădiniță și în grupuri, care să se petreacă pașnic, fără violență.

Abilitățile sociale care pot fi încurajate de către adulți sunt prezentate în cele ce urmează alături de recomandări pentru părinți, utile mai ales părinților de școlari mici.

Capacitatea de a se juca cu ceilalți copii

Jocul este un catalizator puternic al dezvoltării în primii ani. Jucându-se cu ceilalți, copiii învață să negocieze, să rezolve probleme, să își aștepte rândul, să împartă, să experimenteze și să piardă. Vă puteți ajuta copilul să-și dezvolte aceste abilități făcându-i timp pentru joc liber cu alți copii.

În timp ce orele de dans, limbi străine și înot au, cu certitudine, valoarea lor, copiii au nevoie de mult timp de joacă nestructurată cu alți copii, unde pot fi DOAR supravegheați - dar nu instruiți - de către adulții din jurul lor.

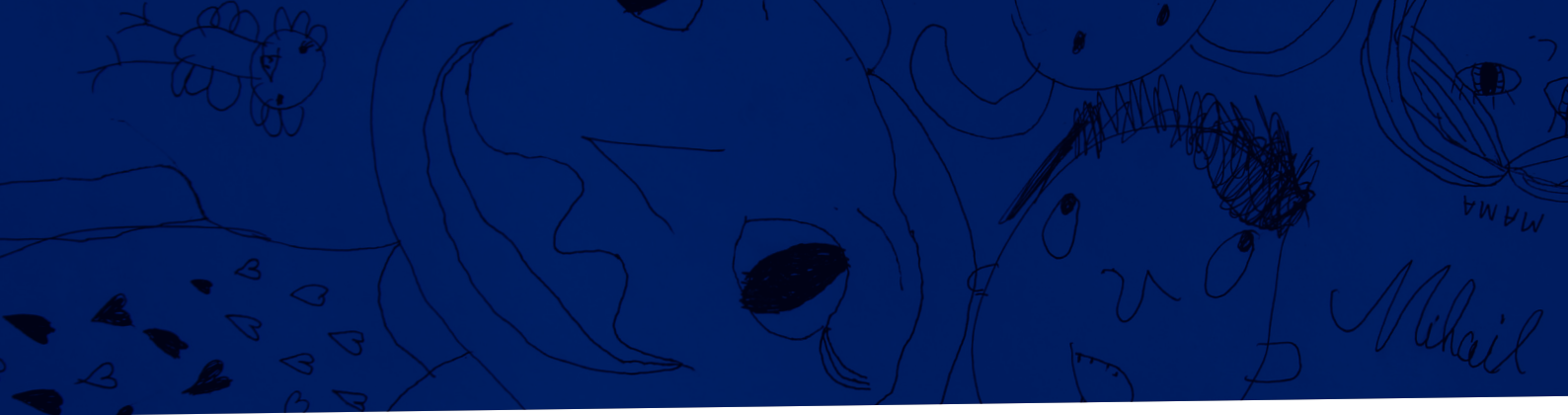
Recomandări:

- Atunci când se întâlnesc copiii, nu vă preocupați să le puneți la dispoziție jucării sau jocuri, micuții sunt creativi și vor găsi ce să facă.
- Puteți aranja întâlniri cu prietenii și colegii de clasă. Joaca în afara școlii stimulează prietenia din clasă.
- În cazul micilor conflicte, nu interveniți. Astfel, copiii vor învăța mai mult dacă rezolvă singuri problema.
- În cazul conflictelor apărute în clasă, informați întotdeauna cadrul didactic. Nu este recomandat să luați legătura cu părintele copilului implicat, cu atât mai puțin cu micuțul.

Abilitatea de a rezolva probleme

Este foarte tentant să intervenim și să rezolvăm problemele copilului: confiscăm jucăria pe care se ceartă, separăm copiii etc. Pentru noi este ușor, ca părinți avem în permanență probleme de rezolvat. Ca să devină ușor și pentru copii, trebuie să îi învățăm să rezolve probleme, implicându-i în proces. Cereți-i copilului să se gândească la ce se întâmplă, să găsească soluții și să încerce una din ele. Învățând copilul să rezolve probleme îl învățăm și să greșască și să încerce din nou, ceea ce este o altă abilitate importantă de viață. Îi puteți adresa copilului întrebările potrivite pentru ca el să realizeze ce anume poate face în situația dată. „Ce putem face acum?” „Ce soluții crezi că avem?” „Cum ar fi mai bine să rezolvăm

Dezvoltarea
abilităților sociale
ale copiilor
le asigură fericirea
la maturitate

asta? „Dacă facem așa, ce crezi că va ieși?”

Recomandări:

- Luați în serios problemele copilului, pentru el sunt cu adevărat importante.
- Lăsați-i timp să găsească soluții, indiferent cât de bune sunt.
- Sprijiniți-l mai degrabă din postura de observator.
- Discutați variantele de rezolvare posibile.
- Acceptați eșecul ca parte a învățării.
- Fiți alături de copil în cazul în care soluția aleasă dă greș.

Abilitatea de a-și recunoaște și denumi emoțiile

Copiii care percep emoțiile celor din jur sunt mai capabili să se înțeleagă bine cu ceilalți. Puteți spori această abilitate, atrăgând atenția asupra indiciilor emoționale și denumind emoțiile. Puteți face acest lucru acasă dar și în diverse situații („Mă uit la fața fratelui tău chiar acum și nu cred că se distrează”, „Ai arătat atât de fericit când ai câștigat, zâmbetul tău era ca un fascicul laser!”), ci și despre emoțiile din povestiri („Cum crezi că s-a simțit când s-a întâmplat asta?”).

Povestirile sunt pline de conflicte și de emoție, iar conversațiile despre emoțiile observate sunt mai ușoare, deoarece copilul dumneavoastră nu este prins în emoțiile proprii. Un alt lucru de care trebuie ținut cont este faptul că cercetările au arătat că utilizarea excesivă a ecranului poate interfera cu capacitatea copilului de a recunoaște emoții la alte persoane. Deci asigurați-vă că proprii copii au destul timp pentru joacă și interacționează direct cu alți oameni, nu prin intermediul unui ecran.

Recomandări

- Nu ignorați emoțiile copilului dumneavoastră. Spuneți-i că îl înțelegeți și că, probabil, ați simți la fel dacă vi s-ar întâmpla același lucru.
- Denumiți ceea ce vedeți: „Văd că ești furios”, „Pari supărat”, „La școală erai așa de bucuros...”
- Încercați să aflați ce simțea copilul dumneavoastră despre lucrurile pe care le povestește de la școală, chiar atunci când acestea s-au întâmplat. „Și cum te-ai simțit atunci?” „Cred că m-aș fi supărat și eu dacă mi-ar fi zis așa”.
- Lăsați copilul să își trăiască emoția, nu îi spuneți: „Nu mai plânge, că nu ai de ce”, „Ce te bucuri atât de nota asta, stai să vezi ce medie îți iese”.
- Încercați să vorbiți despre emoțiile celorlalți copii în diverse situații: „Oare cum s-o fi simțit...?”, „Cred că era supărat...”

Abilitatea de a fi de ajutor

Fiind de ajutor celorlalți, copiii învață să privească dincolo de ei înșiși și să recunoască nevoile celorlalți. Observând și complimentând copilul în cazul unor astfel de comportamente, îl încurajați să continue.

Oferiți copilului oportunități simple de a vă ajuta în cadrul familiei – să așeze alimentele în dulap, să pregătească scutecul bebelușului sau să ajute un frate să se îmbrace – și apoi fiți generoși cu laudele.

Mulțumiți celor care vă ajută în familie și arătați-le că apreciați ajutorul. Încurajați copilul să își ajute cum poate el mai bine colegii.

Recomandări

- Oferiți laude și recunoaștere în orice situație în care copilul se lasă pe el pe locul 2 pentru a

face ceva pentru ceilalți.

- Nici un gest nu este prea mic pentru a fi lăudat. Fiți generoși cu lauda și comportamentele bune se vor repeta.
- Oferiți-vă ajutorul în situațiile în care copilul pare ca ar avea nevoie dar nu îl ajutați decât dacă vă solicită.
- Nu faceți lucrurile grele în locul copilului ci împreună cu el.

Abilitatea de a-și controla impulsurile

Controlul impulsurilor este o parte a funcțiilor

acționa, să își aștepte rândul și să facă reguli pe care să le respecte. Ei practică și gândirea în afara propriei lor perspective și acționează așa cum ar acționa altcineva, în loc să își urmeze propriile impulsuri.

Recomandări

- Jucați-vă cu copilul.
- Insistați să se respecte regulile.
- Sugerați copilului să acționeze ca un alt om (personaj, rudă etc.).
- Faceți schimb de roluri cu copilul, în joacă.

executive realizate de către cortexul prefrontal. Această zonă nu se dezvoltă complet decât la vârsta adultă, însă unele dintre cele mai rapide dezvoltări se petrec în anii copilăriei. De aceea, copiii au nevoie de oportunități pentru a-și exersa această abilitate.

Jocurile de mișcare ca Lumina Roșie/Lumina Verde, Scaunele muzicale și Simon spune îi fac pe copii să practice schimbarea rapidă și controlul impulsului de a se mișca.

Jocul de rol este, de asemenea, o modalitate foarte bună de a construi aceste abilități. Prin asumarea unui rol nou și a unei povestiri imaginate, copiii trebuie să planifice înainte de a

- Lăsați copilul să piardă la jocuri.

Societatea noastră cu ritm rapid de dezvoltare vă poate da impresia că îi trebuie mai multe aptitudini academice copilului și mai devreme decât oricând. Cu toate acestea, realitatea este că abilitățile sociale pe care le câștigă în copilăria timpurie – prin joc nestructurat și interacțiunea cu ceilalți – îi vor aduce mai multe beneficii și pe termen mai lung. De asemenea, dobândirea acestor abilități îl vor ajuta pe copil să gestioneze mai bine situațiile dificile și, ca urmare, va fi primul pas spre prevenirea agresivității și violenței în cadrul integrării școlare.

Parteneriatul familie-școală

In viața copilului cel mai important rol îl joacă părintele, de aceea, atunci când copilul devine elev, părintele trebuie să colaboreze cu școala, prin relații pozitive, care să ajute elevul în dezvoltarea sa emoțională, comportamentală și școlară, pentru a pune temelia unei personalități echilibrate.

Ca părinți, suntem mereu în căutarea locului perfect pentru copilul nostru. Înainte să-l înscriem la școală, ținem cont de mai multe

aspecte: școala să aibă valori în care credem, să aibă un mediu bun, liniștit și curat, profesorii să fie dedicați și buni profesioniști. Ne

dorim să avem mare încredere și siguranță în școală în care el, copilul nostru, va petrece ore bune, pentru dezvoltarea lui. Facem efort și căutăm acest loc, știind că merită!

De dorit este ca cei din școală, echipa care se va ocupa de educația elevului, echipa formată din învățător, diriginte, profesori, directori și celalalte cadre, să cunoască particularitățile copilului, să fie informați despre cum este el, temperamentul lui, preocupările și pasiunile, cât și dificultățile lui, pentru a oferi sprijin potrivit fiecăruia în parte. De cele mai multe ori copilul de acasă diferă comportamental de elevul de la școală, iar lucrul acesta este normal pentru ca se află în alt mediu, trecerea din mediu familial în cel social aduce modificări comportamentale, necesare adaptării în grup. Utilitatea cunoașterii copilului, așa cum îl știe familia lui este în beneficiul elevului, care va primi o educație prin metode și tehnici personalizate pentru a valoriza la maxim trăsăturile sau aptitudinile sale.

Părintele care aduce aceste cunoștințe echi-

pei școlii este un participant activ la acest parteneriat familie-școală, implicarea lui este pozitivă și arată în relația lui cu copilul:

Atenție, Afectivitate, Atingere, Apropiere, Ascultare, Aprobare și Aprecieri. Cu alte cuvinte este un părinte care-și cunoaște bine copilul, îl iubește, îl ocrotește și dorește creșterea și dezvoltarea lui într-un mod armonios și frumos. Implicarea pe care părintele o are de-a lungul școlarizării îmbracă mai multe roluri, în funcție de stadiile de creștere: **directivă**, atunci când copilul este la început de drum cu abilități în formare; **suportivă**, când competențele se dezvoltă, iar acest lucru se poate observa; **stimulativă**, când abilitățile sunt „pe platou”, nu se văd progrese; **delegativă**, când copilul dă dovadă de competențe ridicate, deprinderi formate și abilități crescute.

Există lucrări teoretice cu fundamentare practică dedicate acestui subiect, de colaborare între familie și școală, tocmai pentru a dezvolta un parteneriat eficient pentru toți cei implicați. Așa a apărut „Filosofia celor 8-p”: Parteneriatul ca prioritate, Planificarea efortului, Proactivitate și persistența în comunicare, Pozitivare, Program monitorizat, Participarea la procesul de construire a relațiilor cu familiile, Personalizare și Pragmatismul sugestiilor. În școala în care aceste componente ale parteneriatului se practică, elevii se simt și sunt ca într-o mare familie, foarte asemănătoare cu cea de acasă. O astfel de școală este Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”, unde cadrele didactice își dăruiesc elevilor conștiința și sufletul, se implică cu iubire pentru a forma caractere puternice și a pune baza unei personalități sănătoase, acest demers și proces fiind posibil datorită implicării părinților.

Conectarea părintelui cu adolescentul – ușor de spus, greu de pus în practică, uneori. Atât pentru părinți, cât și pentru copii, această perioadă este presărată cu încercări și provocări ce testează intens relația dintre aceștia.

Este important, ca părinte, să știi cum să gestionezi relația cu adolescentul de lângă tine.

Etapa „familie cu adolescenți” - tranziția de la copilărie la adolescență

Între etapele prin care trece viața de familie, una dintre cele mai dificile și mai importante este etapa „familie cu adolescenți”. Această etapă presupune mărirea flexibilității granițelor familiei pentru a permite adolescentului să se miște mai liber în interiorul și în afara sistemului familial. Dar, presupune și ca părinții să se refocalizeze asupra carierei și asupra îngrijirii generației mai vârstnice.

Ce dificultăți apar în perioada de tranziție de la copilărie la adolescență?

Dificultatea tranziției de la părintele de copil mic/școlar la părintele de adolescent este ușor de înțeles pentru toți cei care au trăit sau asistat la traiul cu un adolescent. Aproape peste noapte, din părintele dorit și cerut în toate momentele vieții copilului, părintele care știe tot și rezolvă tot, te transformi în părintele care nu mai știe nimic, „nu înțelege nimic”. Te poți transforma în părintele care nu are voie

nici măcar să își exprime o opinie, iar dacă o face, riscă valuri de furie.

În timpul adolescenței, adică începând cu vârsta de 12 ani și până spre 24 de ani, are loc cel mai intens proces de creștere și maturizare a creierului din întreaga viață. Acest proces determină apariția următoarelor caracteristici ale minții la această vârstă: căutarea noului, implicarea socială, intensitatea emoțională crescută, explorarea creativă.

Aceste caracteristici influențează modul în care adolescenții caută satisfacție: resping tiparele, preferă relaționarea cu egali, caută trăiri intense și experiențe deosebite.

În acest context, este de înțeles de ce, fără o adaptare rapidă la noile cerințe ale copilului, părintele riscă să „piardă” trenul

adolescenței. Acest lucru este o consecință a faptului că încercă să se impună la fel cum o făcea în urmă cu doar câțiva ani. Controlul parental devine doar o utopie. Impunerea unui mod de viață al adolescentului rebel deteriorează relația dintre acesta și părinții săi. Ca reacție la deteriorarea relației, unii părinți aleg să intensifice controlul. Alți părinți încearcă să devină prietenii copiilor lor. Dar există și părinți care renunță pur și simplu la luptă. Aceștia lăsă libertate totală adolescentului. De notat că această renunțare apare atât datorită problemelor cu care se confruntă părinții în viețile lor proprii, dar poate apărea și atunci când problemele comportamentale ale adolescentului sunt foarte grave (dependențe, comportamente anti-sociale etc.).

Cum să mă re(conectez) ca părinte cu adolescentul de lângă mine?

Ce trebuie reținut este faptul că părinții trebuie să fie părinți în continuare și nu prieteni, zbiri, gardieni sau prizonieri.

A fi părinte de adolescent înseamnă să fii disponibil, în primul rând. Apoi trebuie să fii potrivit de afectuos, consecvent cu regulile/cerințele stabilite prin colaborare cu adolescentul. Este necesar să fii suportiv și înțelegător în momentele dificile, dar suficient de puțin vizibil în mediul social al copilului. Să fii în control în modul „soft”. Să asculți și să înțelegi și ceea ce nu este spus.

Nu judeca și nu impune tipare de comportament
Nu te feri să îi spui copilului: „Sunt aici, să îmi spui dacă pot ajuta cu ceva” sau „Îmi dau seama cât îți este de greu, cum să fac să te ajut?”. Fă-ți timp pentru copilul tău! Timpul de calitate nu înseamnă excursii în străinătate sau ieșiri costisitoare în oraș. Faceți o pizza împreună și apoi jucați Catan. Spune-i că îți pasă și că ai vrea să îl cunoști mai bine, așa cum e el acum, nu cum ar trebui să fie.

Fii prezent în viața copilului tău și conectează-te cu el!

A fi prezent în viața copilului tău și a fi conectat cu acesta, înseamnă să îți inhibi tentația foarte puternică de a găsi tu soluții la problemele lui. Încearcă doar să îi fii alături în procesul de explorare a acestor soluții. Soluțiile tale

sunt soluțiile tale, iar adolescentul are nevoie să își găsească propriile soluții la problemele lui. Are dreptul să învețe din propriile greșeli și cel mai bine o face când știe că are o bază de siguranță în părinții săi. Că nu va fi criticat când greșește, ci doar ajutat să repare și încurajat să meargă mai departe.

Este importantă conectarea părintelui cu adolescentul, dar cum se poate face acest lucru?

Pentru a te conecta sau reconecta cu adolescentul tău, folosește toate ocaziile de a-l implica în deciziile luate în familie, mai ales dacă îl privești pe el. Liceul pe care îl va urma, următoarea vacanță, meniul de Paște, următorul film la cinema. Așadar, descoperă-i și recunoaște-i abilitățile, cere-i sfatul într-o problemă, roagă-l să te ajute să înțelegi ceva. Arată-i că îți este superior într-un domeniu, oricare ar fi acesta. Roagă-l să îți caute o rețetă sau să îți traducă ceva.

Recunoaște și tu când greșești și cere-ți scuze când te înfurii. Arată-i omenia din tine și nu perfecțiunea. Spune-i când îți este greu și cere-i să îți spună ce gândește. Uneori vei descoperi o gândire uimitoare și extrem de matură. Fă-l să se simtă văzut, acceptat și valorizat!

școala cu rost

Consilier Psihologic Simona Mocioi

Pe părintele Vasile Gavrilă îl găsim la Biserica Sfântul Nicolae – Ghica sau Biserica Studenților, cum mai este cunoscut locașul de cult din inima Bucureștiului. Dacă nu este acolo, atunci se află la Liceul „Sfinții Trei Ierarhi”, instituție de învățământ pe care părintele a fondat-o în urmă cu circa un deceniu și care face parte deja din biografia comunității păstorite de „Duhovnicul de la miezul nopții”.

Cum a luat naștere acest proiect și, mai cu seamă, cum s-a transformat de-a lungul timpului sunt întrebări cărora Pr. Vasile le-a răspuns într-un amplu dialog cu jurnalistul George Grigoriu.

În urmă cu aproape 10 ani presa vă numea „Duhovnicul de la miezul nopții” datorită emisiunii pe care o aveți atunci, iată că astăzi sunteți și „dascălul” din timpul zilei. Aș vrea să dăm timpul înapoi și să ne povestiți

**„Duhovnicul de la miezul nopții”
e dascăl în
timpul zilei**

cum ați pus piatra de temelie a școlii „Sfinții Trei Ierarhi”.

Punerea pietrei de temelie la Școala Gimnazială „Sfinții Trei Ierarhi” a fost precedată de câteva etape ce pot fi definite

ca etape din viața mea: dragostea de școală din copilărie, apariția copiilor mei și întâlnirea cu ceilalți copii și cu problemele lor, ore de profesorat – la Seminar și la Facultatea de Teologie – lucrarea pastorală în Biserica Studenților din București, emisiunea Duhovnicul de la miezul nopții și conștientizarea crizei societății, manifestată „deplin”

Cum a luat naștere școala noastră?

în sistemul de învățământ. Acestea au fost etapele pregătitoare; hotărârea a venit odată cu conștientizarea că e datoria mea și a semenilor mei să găsim și o soluție în rezolvarea crizei. Și-n contextul acesta, am decis să provoc comunitatea eclezială pe care o păstoream,

la un proiect de anvergură: înființarea unei școli sau, mai corect, înființarea unui alt tip de școală! Tot din etapele pregătitoare face parte și înființarea unei Fundații – Fundația Tradiția Românească – împreună cu un grup de studenți, dar și de absolvenți, de la diverse facultăți. Am gândit proiectul aproximativ un an, l-am discutat cu persoane care-mi puteau da un sfat „de suflet”, apoi l-am anunțat, în forma în care-l vedeam eu. Lumea a aderat foarte repede; nu a fost nevoie de prea multe argumente. Însă, pentru că nu aveam nici o bază materială (bani, spații, dotări etc), nici oameni din domeniul învățământului – eu fiind singurul cu experiență didactică – am constituit un grup de lucru (GDL) format numai din voluntari, și am pregătit documentele necesare autorizării noii școli. Concomitent, am început să formăm corpul profesoral; nu a fost nici ușor, dar nici foarte greu. Pe de o parte, era necesar să găsesc dascăli de vocație și bine pregătiți, dispuși la implementarea unui nou model de școală – aceasta fiind partea cea mai dificilă –; pe de altă parte, însă, prin biserica noastră trecuseră multe generații de studenți și atunci ne-am îndreptat către ei. Mesajul a fost acesta: sunteți oameni de vocație; în același timp, sunteți creștini; vă ofer un cadru – o școală

fondată pe principii creștine, cu o structură clasică tradițională – în care puteți să vă exercitați vocația, slujind și oamenilor, și lui Dumnezeu. În aceste condiții, am început, în toamna anului 2010, cu clasa I și clasa a V-a, primele clase de la cele două cicluri. Apoi, am crescut în fiecare an, cu fiecare ciclu. În primăvara anului trecut am obținut și acreditarea, iar acum suntem în al șaptelea an de școală.

Cât de mult a contat experiența pe care o aveți cu tinerii în realizarea acestui proiect?

Experiența cu tinerii m-a ajutat foarte mult: întâi, pentru că m-a ținut permanent într-o stare de tensiune și de „încordare”; a constituit o permanentă provocare, și din punct de vedere teologic, și din punct de vedere misiionar. Programul special pregătit la biserică, în care întâlnirile cu diferite grupe de studenți și alți tineri, discuțiile duhovnicești și Taina Spovedaniei ocupă un loc central, activitățile pe care le-am organizat împreună cu ei, cum ar fi conferințele pe care le-am susținut în diferite medii studențești din țară și din străinătate, mi-au oferit prilejul să-i aud, să-i ascult și să-i înțeleg în raport cu frământările lor. Așa m-am apropiat mai mult de sufletul tânărului și al copilului; nu am pretenția să fi aflat și înțeles toate problemele lor, însă în mare parte am reușit să le cunosc. Societatea este suprasaturată de sfaturi, de lecții de morală și de vorbe goale; același lucru îl simt și copiii și tinerii. Am învățat de la ei că nevoile lor sunt foarte deosebite, speciale și înalte: au nevoie de educație autentică, de studiu autentic, de știință și de cultură autentice.

Dacă uneori ne dau impresia că se mulțumesc cu puțin, ieftin și efemer, aceasta se datorează „ofertei” generoase de lucrări rele și negative ce li se oferă, și lipsei de „hrană” sănătoasă și autentică. Situația aceasta m-a determinat să conștientizez că noi, adulții, avem datoria sfântă de a le crea spațiul necesar unei dezvoltări adevărate, în care personalitatea lor să se formeze deplin.

De ce ați optat ca numele școlii să fie Sfinții Trei Ierarhi, în condițiile în care tendința este de a folosi nume cât mai occidentale? De ce ați ales un trio patristic? Nu este anacronic?

Am ales, pentru titulatura școlii, „Sfinții Trei Ierarhi”, din două motive: întâi, pentru că, înainte de instaurarea regimului comunist/ateu în România, au funcționat în țara noastră școli închinatelor, școli de mare prestigiu, și am dorit să împlinim o „restaurație” istorică. În al doilea rând, ni i-am dorit ocrotitori, patroni, deoarece rămân în istoria universală ca cei mai strălucitori studenți, cei mai instruiți oameni și care au avut o viață de înaltă ținută spirituală. În vremea lor, studiul ocupa un loc foarte important în viața copiilor din familiile aristocrate; studiau retorica, matematicile, astronomia, medicina și, la urmă, filosofia. Este bine cunoscută afirmația: „Filosofia este mama tuturor științelor”. Cei trei Ierarhi – Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Hrisostom – trecuseră cu mare succes prin etapele studiilor vremii lor și ajunseseră la o așa de înaltă pregătire, încât la finalul studiilor au fost rugați, fără excepție, de profesorii lor, să le ia locul la catedră. Cine are curiozitatea să

le citească operele va descoperi actualitatea lor, nu doar din punct de vedere teologic, ci din toate punctele de vedere. Personalitatea lor a fost așa de mare, încât se poate afirma că nu au aparținut doar unei epoci istorice, ci au cucerit istoria prin complexitatea lor. Iar din punct de vedere pedagogic, sunt grandioși nu doar în teorie, ci și în practică: au scris, au vorbit și au pus în practică ceea ce au deprins în domeniul pedagogiei. Și sub acest aspect dorim o oblăduire a lor, avându-i drept modele privind întemeierea unui alt fel de școli, școli creștine.

Vă rog să ne vorbiți despre modul în care această școală este organizată

Școala este organizată în conformitate cu legislația elaborată de Ministerul Educației Naționale, cu regulamentele școlare în vigoare, urmând acea curiculă școlară, fiind o școală acreditată de Ministerul Educației Naționale. Am folosit, însă, cadrul legal, nu în sens restrictiv, limitativ, ci dimpotrivă: am încercat și încercăm în continuare să ne dezvoltăm instituțional, atât cât ne permite legislația, fără să încărcăm, ci eficientizând procesul didactic și educațional. Pe lângă principiile pedagogice tradiționale, folosim și alte principii, din diverse școli și sisteme de pedagogie, fundamentate pe principii evanghelice. Încercăm să formăm personalitatea completă a copilului, pentru a fi pregătit pentru viață; încercăm, de asemenea, să-i ajutăm pe copii să-și descopere vocația; împreună cu dascălii, formăm o familie în care cresc, se dezvoltă, se ajută și-și trăiesc bucuriile, împlinirile, dar și neîmplinirile.

Era nevoie de o astfel de școală?

Sigur că într-un oraș în care sunt multe școli și chiar școli aflate în situația de a se închide din cauza lipsei de elevi, să înființezi o nouă școală pare a fi un proiect lipsit de logică, fără sens. Însă tocmai aici este secretul sau proba de foc a acestei școli: dacă se impune, se dezvoltă și rezistă printr-un număr suficient de elevi, înseamnă că era nevoie de un „astfel” sau un „altfel” de școală. Cu alte cuvinte, nu e nevoie de o școală în plus, ci e nevoie de o școală „nouă”, bazată pe noi principii, pe un management școlar și pe un proiect educațional care să diagnosticheze întâi starea lucrurilor din învățământul românesc, apoi să găsească soluții pentru a ieși din criză. În acest sens este evidentă nevoia unei noi școli.

Prin ce se diferențiază Școala „Sfinții Trei Ierarhi”, de o școală obișnuită? Care sunt principiile ce stau la baza funcționării ei?

Astfel, am ajuns la un alt aspect al problemei, într-adevăr: ce oferă în plus această școală sau care este nouatea ei? Cred că ceea ce-i dă forță și perspectivă este deschiderea prin care privește și abordează procesul didactico-pedagogic: nu se mulțumește cu ceea ce se practică, nici cu ceea ce realizează ea ca școală, ci va păstra un dinamism continuu, plecând de la principiile pedagogice clasice, alegând ceea ce este bun din celelalte sisteme, mai noi, verificate însă în timp, și va descoperi nevoile reale ale elevilor acestor vremuri, în vederea soluționării lor în mod obiectiv. Un alt element nou îl constituie principiile pedagogice creștine, abandonate în învățământul de stat, dar și

în cel privat; pedagogia creștină va rămâne de mare actualitate, în continuare, și foarte eficace. Iată câteva aspecte foarte importante: valoarea și importanța acordate copilului, ca chip al lui Dumnezeu, ceea ce îl scoate din zona banalului și a obișnuitului; complexitatea personalității copilului, care decurge din primul și care-l determină pe pedagog să-l abordeze ca atare; principiul complementarității, bazat pe o cooperare concretă, constantă și conștientă între școală, familie, Biserică și societate, în vederea formării personalității copilului; finalitatea procesului educațional este desăvârșirea persoanei, nu doar dobândirea unor cunoștințe teoretice și a unor abilități practice. Formarea personalității copilului într-o atmosferă sănătoasă din punct de vedere moral, într-un spirit de dragoste și prietenie curată, dezinteresată și jertfelnică, într-o comuniune familială, pentru a nu simți disconfortul din afara familiilor în care cresc și pentru a-l oferi celor ce nu-l au acasă; iar toate acestea, bazate pe valori autentice (culturale, spirituale, științifice și artistice). Performanța și competiția sunt promovate în spirit loial, bazat pe corectitudine, onestitate, cavalierism, pentru a învăța să obțină rezultate prin muncă cinstită, să valorifice rezultatele obținute frumos și demn, și pentru a învăța să piardă, atunci când este cazul, fără a cădea. Pentru atingerea acestui obiectiv, școala își propune să susțină elevii foarte buni pentru a performa, iar pe cei mai puțini buni pentru a recupera și a se ridica la nivelul dorit, printr-un program de ore suplimentare, eliminând „industria meditațiilor”!

Un element care nu putea fi trecut cu vederea este uniforma școlii. Cum au receptat părinții această idee? Dar copiii? Nu se simt constrânși?

Nevoia unei uniforme a fost exprimată mai ales de părinți și de elevi, mai puțin de cadrele didactice; ceea ce a dus, pe de o parte, la strădania noastră de a pregăti o uniformă care să-i reprezinte pe elevi și care să contribuie la definirea personalității lor și la creșterea demnității lor; și, pe de altă parte, la asumarea uniformei și de către școală, dar și de către elevi și părinți. Eleganța, dublată de o notă de sobrietate și într-un ton de primăvară și tinerețe, i-a încântat pe elevi, încât își doresc să o poarte și se mândresc cu ea. Nu numai că nu se simt obligați să o poarte, pentru că o îndrăgesc, dar nu se simt nici constrânși de ea, pentru că le conferă un alt fel de libertate, pe care o prețuiesc și o valorifică.

Un alt element pe care l-am observat a fost acela al implicării elevilor dar și al cadrelor didactice în diferite proiecte filantropice. Care este motivația? Cum evaluați rezultatele acestor acțiuni?

Acțiunile cu caracter filantropic, organizate în școala noastră, au fost la inițiativa cadrelor didactice, dar și a elevilor; aici se vede rolul educației dobândite în familie, în Biserică și în școală: bunătatea, sensibilitatea, delicatetea și empatia, în raport cu nevoia și suferința celorlalți, au generat spiritul de jertfă și de muncă și dăruire pe care l-au manifestat în aceste activități. Până la urmă, dacă valorile morale, spirituale și elevarea culturală, artistică și științifică la care tinde o școală nu se văd în viața

concretă a elevilor, ele rămân doar enunțuri sterile și forme goale, fără conținut.

Aș vrea să dezvoltăm un pic relația dintre dascălii și elevii acestei școli, deoarece am simțit o apropiere între ei dar totodată și o anumită fermitate.

Relația dintre dascăl și elev trebuie să facă, neapărat, parte din actul educațional; o relație bună dintre cei doi factori reprezintă o parte din rezultatul educației. Un pedagog adevărat este cel care-l face pe elev să iubească școala și disciplina pe care o predă acesta; de fapt cred că acesta este un alt aspect care trebuie să caracterizeze o școală de valoare: bucuria de pe chipurile elevilor și entuziasmul școlăresc! De asemenea, pedagogul sau dascălul de valoare rămâne dascăl sau pedagog permanent: și la catedră, și-n cancelarie, și în pauză, și-n curtea școlii, și pe stradă, și-n tabere, în excursii. Puterea exem-

plului dat poate oricând depăși teoria predată. Dragostea să o dăruiești, mai întâi, apoi o și primești. Dacă reușești să dăruiești dragoste elevilor, ai o recompensă uriașă: o iubire sinceră, deplină și curată din partea lor. Iar autoritatea nu presupune autoritarism, ci dragoste și dăruire.

Având experiența pe care ați acumulat-o de-a lungul timpului, cum evaluați învățământul de astăzi, din România? Ce înseamnă astăzi educația și cât mai avem nevoie de ea?

În învățământul românesc, mai ales preuniversitar, nu s-a investit și nu se investește; de aceea, este într-o cădere abisală. Această neglijență impardonabilă va duce la scăderea calității dascălilor și a învățământului la toate nivelurile, și la degradarea societății. Este redundant să spunem că avem nevoie de educație ca de oxigen; o societate fără o școală bună se degradează.

Ar fi nevoie ca acest proiect să se extindă și în țară? Cum îl vedeți în viitor?

Cred că viitorul școlii românești constă în dezvoltarea unor astfel de proiecte; referitor la proiectul nostru, am afirmat deja că ar trebui implementat măcar în fiecare oraș mai mare, iar în București, în fiecare sector. Eu, împreună cu echipa care lucrează alături de mine, cu binecuvântarea Prefericitului Părinte Patriarh, îmi pun la dispoziția celor care s-ar angaja la o astfel de lucrare și cunoștințele, și priceperea, și logistica, în vederea implementării acestui proiect.

Publicat în „România Liberă”, Nr. 7826/

Vineri-Duminică, 3-4 martie, 2017, p. 24-25

Pr. Vasile Gavrilă

O școală adevărată nu ar trebui să se limiteze la procesul de școlarizare, ci ar trebui să se ridice la nivelul superior al activității specifice ei - la educație.

Educația începe în școala părintească, continuă în școală, se completează în societate și se desăvârșește în viață - **Sed vitae non scho-lae discimus!** Toată viața este o școală, poate cea mai înaltă!

Sfinții Trei Ierarhi - de la ocrotire la pildă vie

Simpozion Ianuarie 2019

În școală, în instituția de învățământ, se face educație continuă, prin diverse tehnici și metode, dascălul e dascăl la catedră, în agora, în societate, în sala de spectacol sau de teatru; discipolul este discipol nu doar în banca școlii, acesta e gata să învețe în orice situație, de la oricine și de oriunde, este precum o albină care zboară din floare în floare, alegând nectarul necesar, divers și bogat pentru a produce mierea elocinței, fagurele științelor și nectarul muzelor artistice.

Programul pe care l-au pregătit elevii și dascălii Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” în această seară reprezintă doar un debut – debutul proiectului **Sfinții Trei Ierarhi – de la ocrotire la pildă vie**. Acesta urmează să se deruleze pe o perioadă lungă, urmând să angajeze școala însăși într-o lucrare de cercetare, înțelegere, asumare și prelucrare a operelor și vieții celor mai distinși dascăli ai omenirii, care au intrat în conștiința Bisericii și nu numai, ca mari dascăli ai lumii și ierarhi – Sfântul Vasile, Grigorie și Ioan.

Un astfel de proiect, ca toate celelalte proiecte care se exprimă în simpozioane, spectacole

și serbări, are un dublu obiectiv, exprimat într-un singur țel – educația.

1. Educația și formarea celor care susțin astfel de activități - elevii școlii noastre, prin descoperirea, cultivarea, dezvoltarea și desăvârșirea talentului oratoric, artistic, literar, a capacității științifice, a vocației filosofice sau teologice.
2. Împărtășirea sau transmiterea unui „act” capabil să producă educație în inima spectatorului - fie colegii, părinții, prietenii sau, pur și simplu, spectatorul ocazional.

Astfel, dascălii și elevii LTSTI au investigat literatura de specialitate și izvoarele hagiografice cu metodele și tehnicile deprinse la cursuri, izvoare care ascund bogăția culturală, artistică, poetică și literară, filosofică și teologică a Sfinților Trei Ierarhi -comoară inestimabilă în slujba educației -pentru a vă pregăti –așa cum am încercat în seara aceasta - lucrări care se pot înscrie în rândul creațiilor literare, artistice sau chiar teologice.

De aceea vă rog să îmi permiteți să vă deschid inimile și sufletele către o înțelegere și o asumare a operei marilor ierarhi care de mai bine de 16 secole strălucesc pe bolta culturii și civilizației întregii umanități și în mod deosebit a Teologiei, din care au făcut cea mai înaltă știință, o adevărată filosofie de viață și un mod de a trăi.

Prin chemarea, formarea și slujirea lor au intrat în conștiința Bisericii îndeosebi cateologi și ierarhi, pentru că și-au convertit spiritul, gândirea și cuvântul, deschizându-se luminilor Revelației, Adevărului și iubirii Evanghelice, devenind astfel „**suflete schimbate în dragoste**”.

Frumusețea lor e virtutea, măreția lor e teologia, mersul lor, mișcare neîncetată care duce

până la Dumnezeu, puterea lor fiind semănarea și răspândirea Cuvântului.

Contextul istoric în care au trăit a fost foarte greu, înfruntând personalități și evenimente foarte grele. Au trăit într-un secol de contraste, secol de aur și tină, eroic și meschin, în care creștinismul biruitoare, viguros și frumos era înfuntat de semeția și de veninul ereziilor tulburătoare, de resturile păgânismului muribând și perfid, strecurat în viața multor creștini, înfruntat de durerile și de ispitele pământului. Nevoi și vicii, crize și lipsuri morale și sociale puneau probleme multe și grele ierarhilor creștini (II. 299).

În fața acestor probleme, caracterul lor puternic, genial, speculativ și practic, răbdarea și tactul au soluționat toate dificultățile. Soluțiile găsite de ei sunt valabile și astăzi, intrând în tezaurul cultural și spiritual al întregii umanități:

- Formulele teologiei trinitare
- Grijă supremă față de Ortodoxie
- Regulile pentru viața monahală în toată creștinătatea, având în vedere că Răsăritul ortodox a definit monahismul apusean
- Valorile universale valabile: familia, cultura, știința, arta etc.
- Liturghia – cel mai înalt imn al creației literare
- Împletirea datelor Revelației cu cele ale științei și filosofiei
- Cinstirea Sfintelor Taine ca mijloace de desăvârșire a ființei umane până la îndumnezeire
- Răvna pentru sfințenie

Din întregul lor demers înțelegem că s-au angajat în istoria timpului punându-o pe drumul Evangheliei, ceea ce a dus la o schim-

bare și transformare a istoriei antice. Nu doar Vasiliada Sfântului Vasile cel Mare, cum se exprimă prietenul lui, marele teolog Grigorie, ci întreaga lor lucrare a devenit „grânar al evlaviei”. Îndrăgostiți de frumusețea și desăvârșirea duhovnicească, au dat suflu nou, căldură și sevă - din Izvorul Revelației - artei oratorice, în cuvânt teologic.

Au dat sens fundamental filosofiei prin descoperirea pietrei filosofale – piatra din capul unghiului -, Iisus Hristos, și prin ancorarea istoriei în eternitate.

Au dat sens și perspectivă nouă științei lor prin legătura cu Cel care a fixat legile cosmice - Cuvântul Creator - și prin sudarea izvoarelor profane cu materialul biblic, Revelația divină, descoperind armonia cosmică în cadrul acțiunii Logosului și a Marii Rațiuni care a creat Cosmosul.

În antropologie, în frunte cu Vasile cel Mare, se susține că omul este opera Sfintei Treimi, aducându-i cele mai înalte elogii în întreaga creație culturală, artistică și științifică, iar întruparea Logosului este esențialmente „răscumpărătoare” (I, 44).

În concluzie, a fost un mare câștig pentru literatură și pentru creștinism că meșteșugul oratoric al elenismului a fost învățat și însușit de creștinii secolului al IV-lea și prin aceasta regenerat, înviorat, înălțat, înnobilit cu idei noi și sublime, pus în slujba celei mai mari cauze căreia i-ar fi putut servi – în slujba Evangheliei.

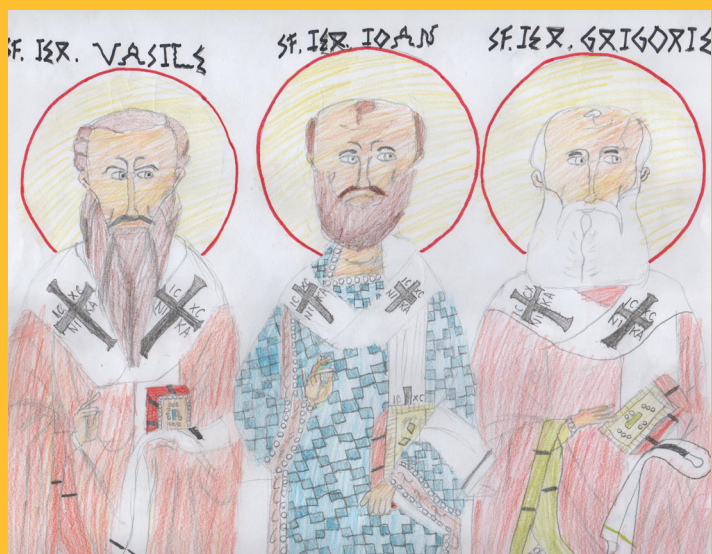
Din mâna bătrână și tremurândă a elenismului, marii ierarhi au oferit lumii o nouă cultură, artă și spiritualitate.

Gloria oratorică a crescut de la catedră la amvon, dând strălucire creștinismului, lucrând

la salvarea Bisericii și mai ales a Ortodoxiei, amenințată de marile conflicte și crize ale secolului al IV-lea, care va deveni de aur, pentru că ei au găsit soluții de aur în marile dispute. Toți au primit cu preget haina preoției și apoi a arhieriei, dar le-au purtat cu mare vrednicie și demnitate. Aceia care îi ascultau nu mai vedeau în ei profesorul de la catedră, pe părintele, pe ierarhul devotat. Frumusețea cuvintelor se vedea în sufletele lor și în viața lor, devenind o carte vie, deschisă tuturor – un exemplu viu, de neclintit de teoria sterilă. Sfinții Trei Ierarhi sunt pildă pentru copii,

pentru elevi și studenți, pildă pentru tineri, pentru dascăli și învățători, pildă pentru ierarhi, modele vii a căror actualitate se impune prin actualitatea problemelor, prin metodele de rezolvare a acestora și prin genialitatea lor care a îmbrățișat toată cultura și toată știința, transformând-o în educație, în ofrandă adusă adusă lui Dumnezeu, în elogiul adus Creației și Creatorului, în care totul are sens, valoare și loc în lucrarea Marelui Creator. Pentru noi, dascălii și elevii LTSTI, este o bucurie, o desfătare, un regal și un buchet elogiual adus sfinților noștri ocrotitori.

Echipa proiectului

Texte de:

Desene și ilustrații:

Foto:

Redactare:

Corectură:

Grafică și dtp:

Hârtie:

Tiraj:

Tipărit la: